

**T.C.
BAYBURT VALİLİĞİ
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ**

**BAYBURT İLİ
2017 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU**

**HAZIRLAYAN:
BAYBURT ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ
ÇED VE ÇEVRE HİZMETLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ**

BAYBURT - 2018

Gelişen teknolojinin yaşam kalitesini yükseltmesi yanında; bu gelişmelerin tabiata ve çevreye verdiği kirlilik boyutları her geçen gün hızla artmaktadır. Yaşamı daha mükemmel hale getirme amacına dönük bu gelişmelerin, gerek kırsal alanda, gerekse kentsel alanda doğal kaynakları bozduğu, su, hava ve toprak kirlenmesine yol açtığı; bitki ve hayvan varlığına zarar verdiği son yıllarda inkâr edilemez bir gerçek haline gelmiştir.

Hızla artan dünya nüfusunun ihtiyaçlarının karşılanması için, teknolojinin gelişmesine bağlı olarak endüstrileşmenin de artması gerekmektedir. Bu artış, beraberinde var olan doğal kaynakların hızla tükenmesine ve kirlenmesine neden olmaktadır. Çeşitli kaynaklardan çıkan katı, sıvı ve gaz halindeki kirlenici maddelerin hava, su ve toprakta yüksek oranda birikmesi çevre kirliliği oluşmasına neden olmaktadır.

İl Müdürlüğümüz tarafından hazırlanan Çevre Durum Raporunun; İlimizde ortak yaşam alanımız olan çevrenin korunması ve iyileştirilmesi, doğal kaynakların en uygun şekilde kullanılması ve korunması, su, toprak ve hava kirlenmesinin önlenmesi, İlimizin biyolojik çeşitliliği ile doğal ve tarihsel zenginliklerinin korunmasına rehberlik ederek, gelecek nesillere yaşanabilir temiz bir çevre bırakmasına katkı sağlayacağına inanıyorum.

Bu raporda sunulan bilgilerin toplanmasında yardımcı olan tüm kurum ve kuruluşlara teşekkür ederim.

Hasan SAKA

Çevre ve Şehircilik İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	1
A. HAVA.....	4
A.1. HAVA KALİTESİ.....	4
A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN UNSURLAR	7
A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR.....	10
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI	11
A.5. EGZOS GAZI EMİSYON KONTROLÜ.....	12
A.6. GÜRÜLTÜ.....	12
A.7. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR	13
A.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	13
B. SU VE SU KAYNAKLARI.....	15
B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ.....	15
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ	16
B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU.....	17
B.4. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ	20
B.5. ÇEVRESEL ALTYAPI	21
B.6. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ	24
C. ATIK.....	25
C.1. BELEDİYE ATIKLARI (KATI ATIK BERTARAF TESİSLERİ)	25
C.2. HAFRIYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLAR.....	26
C.3. AMBALAJ ATIKLARI.....	27
C.4. TEHLİKELİ ATIKLAR.....	28
C.5. ATIK MADENİ YAĞLAR	28
C.6. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER	29
C.7. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR.....	30
C.8. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL).....	30
C.9. ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALAR (AEEE)	31
C.10. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ (HURDA) ARAÇLAR	31
C.11. TEHLİKESİZ ATIKLAR.....	31
C.12. TIBBİ ATIKLAR.....	32
C.13. MADEN ATIKLARI.....	32
C.14. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	33
Ç. KİMYASALLARIN YÖNETİMİ	34
Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR.....	34
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME:	34
D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK.....	35
D.1. FLORA.....	35
D.2. FAUNA	37
D.3. ORMANLAR VE MİLLİ PARKLAR	39
D.4. ÇAYIR VE MERA	40
D.5. SULAK ALANLAR	40
D.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI	40
D.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	40

E. ARAZİ KULLANIMI	41
E.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ	41
E.2. MEKÂNSAL PLANLAMA	42
E.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	42
F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	43
F.1. ÇED İŞLEMLERİ.....	43
F.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ.....	44
F.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME:	44
G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI.....	45
G.1. ÇEVRE DENETİMLERİ.....	45
G.2. ŞİKÂyetLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	47
G.3. İDARİ YAPTIRIMLAR	48
G.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	49
G.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	49
H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ	50
EK-1: 2017 YILINA AİT İL ÇEVRE SORUNLARI VE ÖNCELİKLERİ ARAŞTIRMA FORMU	51
BÖLÜM I.HAVA KİRLİLİĞİ	51
BÖLÜM II. SU KİRLİLİĞİ	55
BÖLÜM III. TOPRAK KİRLİLİĞİ.....	60
BÖLÜM IV. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNLARI	62

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge A.1 - Ulusal Hava Kalite İndeksi Kesme Noktaları	4
Çizelge A.2 - EPA Hava Kalitesi İndeksi.....	5
Çizelge A.3 - Hava kalitesi değerlendirme ve yönetiminde limit değerlerinde kademeli azaltım ve uyarı eşikleri	6
Çizelge A.4 – İlimizde 2017 Yılında Evsel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler	9
Çizelge A.5 – İlimizde 2017 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler	9
Çizelge A.6–İlimizde 2017- Yılında Kullanılan Doğalgaz Miktarı	9
Çizelge A.7 – İlimizde 2017 Yılında Kullanılan Fueloil Miktarı.....	10
Çizelge A.8 - İlimizde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yerleri ve Ölçülen Parametreler	10
Çizelge A.9 - İlimizde 2017 Yılı Hava Kalitesi Parametreleri Aylık Ortalama Değerleri	12
Çizelge A.10 - 2017 Yılında Bayburt İlindeki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı	12
Çizelge B.11 –İlimizin Akarsuları.....	15
Çizelge B.12 -İlimizdeki Mevcut Sulama Göletleri	15
Çizelge B.13 – İlimizde Yeraltı Suyu Potansiyeli	16
Çizelge B.14 – İlimizde Su Potansiyeli	16
Çizelge B.15 - 2017 yılında Bayburt ilinde kullanılan ticari gübre cinsleri ve yıllık tüketim miktarları (ton)	18
Çizelge B.16 - Bayburt ilinde 2017 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb).....	18
Çizelge B.17 – Bayburt ilinde 2017 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları	19
Çizelge B.18 - Çoruh Nehri üzerinde buluna HES’lerin özellikleri	21
Çizelge B.19 – Bayburt İlinde 2017 yılı kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu	22
Çizelge C.20 – İlimizde 2017 Yılı İçin İl/İlçe Belediyelerince Toplanan ve Birliklerce Yönetilen Belediye Atığı Miktarı ve Toplanma, Taşınma ve Bertaraf	25
Çizelge C.21 – İlimizde 2017 Yılı İl/İlçe Belediyelerde Oluşan Katı Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Yöntemleri ve Tesis Kapasiteleri	25
Çizelge C.22 - İlimizdeki 2017 Yılı Ambalaj Ve Ambalaj Atıkları İstatistik Sonuçları	27
Çizelge C.23 – İlimizdeki Atık Madeni Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları	28
Çizelge C.24 – İlimizde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Akü Miktarı (Kg).....	30
Çizelge C.25 - İlimizde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Pil Miktarı (Kg).....	30
Çizelge C.26 – İlimizde Taşıma Lisanslı Araçların Yıllara Göre Gelişimi (Adet)	30
Çizelge C.27 – İlimizde 2017 Yılı İçin Atık Bitkisel Yağlarla İlgili Veriler	30
Çizelge C.28 – İlimizde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları (ton/yıl).....	30
Çizelge C.29 –İlimizde 2017 Yılı AEEE Toplanan ve İşlenen Miktarlar	31
Çizelge C.30 - İlimizde 2017 Yılı Hurdaya Ayrılan Araç Sayısı	31
Çizelge C.31 - İlimizdeki Yıllara Göre Tehlikesiz Atık Miktarı.....	31
Çizelge C.32 – 2017 Yılında İlimiz İl Sınırları İçindeki Belediyelerde Toplanan Tıbbi Atıklar	32
Çizelge C.33 - İlimizdeki Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı.....	32
Çizelge C.34 – İlimizdeki 2017 Yılı Maden Zenginleştirme Tesislerinden Kaynaklanan Atık Miktarı	33
Çizelge C.35 – Bayburt ilinde bulunan atık işleme tesisi sayısı.....	33

Çizelge D.36 - İlimizde Tabii Olarak Yetişen Tıbbi ve İtri Bitkilerden Bazıları	36
Çizelge E.37 – Bayburt ilinin arazi kullanım durumu.....	41
Çizelge E.38 – 2017 Yılı İlimizin Arazilerinin Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırılması	42
Çizelge F.39 – İlimizde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2017 Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının Sektörel Dağılımı	43
Çizelge F.40 – İlimizde 2017 Yılında ÇŞİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları	44
Çizelge 41 - İlimizde 2017 Yılında ÇŞİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı.....	45
Çizelge G.42 – İlimizde 2017 Yılında ÇŞİM’e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları	47
Çizelge G.43 – İlimizde 2017 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı	48

GRAFİKLER DİZİNİ

Grafik A.1 - İlimizde Bayburt Merkez İstasyonu PM ₁₀ Parametreleri Günlük Ortalama Değer Grafikleri...	11
Grafik A.2 - İlimizde Bayburt Merkez İstasyonu SO ₂ Parametreleri Günlük Ortalama Değer Grafikleri.....	11
Grafik B.3 - İlimizde 2004-2017 Yılları Kanalizasyon Hizmeti Verilen Nüfusun Belediye Nüfusuna Oranı	22
Grafik C.4 - İlimizdeki 2017 Yılı Kayıtlı Ambalaj Üreticisi Ekonomik İşletmeler	27
Grafik C.5 – İlimizde Yıllar İtibariyle Tehlikeli Atık Miktarı (kg).....	28
Grafik C.6 – İlimizdeki 2017 Yılı İçin Atık Madeni Yağlarla İlgili Veriler	29
Grafik C.7 – İlimizde Yıllar İtibariyle Atık Akü Toplama ve Geri Kazanım Miktarı (kg).....	29
Grafik E.8 – İlimizin 2017 Yılı Arazi Kullanım Durumu	41
Grafik F.9 - ÇED Gerekli Değildir Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı.....	43
Grafik G.10 – İlimizde ÇŞİM Tarafından 2017 Yılında Gerçekleştirilen Plansız Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı	46
Grafik G.11 – İlimizde ÇŞİM Tarafından 2017 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı	46
Grafik G.12 – İlimizde ÇŞİM Tarafından 2017 Yılında Gerçekleştirilen Tüm Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı	47
Grafik G.13 – İlimizde 2017 Yılında ÇŞİM Gelen Şikâyetlerin Konulara Göre Dağılımı	48
Grafik G.14 – İlimizde 2017 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Konulara Göre Dağılımı	49

HARİTALAR DİZİNİ

Harita A.1 - İlde Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri	10
Harita C.2 -Bayburt Belediyesi Hafriyat Atıkları Alanları.....	26

GİRİŞ

Bayburt; 2017 rakamlarına göre toplam nüfusu 80.417 olup iller arasında en küçük ilimizdir. İl nüfusunun %38,18'sini belde ve köy, %61,68'ünü il/ilçe nüfusu oluşturmaktadır. Bayburt il nüfusunun, Türkiye nüfusuna oranı %0,1 dir. Nüfus artış hızının ise genel olarak azalma trendinde olduğu görülmektedir. İlin en hızlı göçü 2000-2007 yılları arasında gerçekleşmiş olup nüfus artış hızı -%213,1 olarak gerçekleşmiştir. Nüfus artış hızı 2010 yılına kadar negatif(-) iken 2011 yılında yaklaşık %3.11 olarak gerçekleşmiştir. Nüfustaki bu artışın sebebinin Üniversitenin açılması ve kısmi yatırımların olduğu tahmin edilmektedir. Bu tarihten itibaren ise nüfus artış hızı tekrar negatif (-) olmuştur. 2017 yılında nüfus artış hızı -%11,43 olarak negatif (-) ivme kazanmıştır.

Bayburt İli Doğu Karadeniz iklimi ile Doğu Anadolu iklimi arasında, karasal özellikleri ağır basan bir geçiş iklimi hüküm sürmektedir. Kuzeyde uzanan Karadeniz Sıra Dağları, Karadeniz iklim etkilerinin bölgeye sarkmasını engellemektedir. Bu nedenle bölgede Doğu Anadolu'nun karasal ikliminin etkileri görülmektedir. İklim sınıflandırma yöntemine göre yarı kurak az nemli bir iklime sahip, kışları soğuk, yazları ılık, su fazlası kış mevsiminde ve orta derecede, kara tesirine yakın bir iklime sahiptir.

Bayburt ili 40 derece 37 dakika Kuzey Enlemi ile 40 derece 45 dakika Doğu boylamı, 39 derece 52 dakika Güney enlemi ile 39 derece 37 dakika batı boylamları arasında yer alır. Doğusunda Erzurum, batısında Gümüşhane, kuzeyinde Trabzon ve Rize, güneyinde Erzincan illeri ile çevrili Anadolu'nun kuzey doğusunda Çoruh Nehri kenarında ve denizden 1550 m. Yükseklikte kurulmuş 3652 km² yüzölçümlü bir ildir. Bayburt ve çevresi yeryüzü şekilleri bakımından genel olarak üç bölümden oluşmaktadır. Birincisi; sahanın batı yarısını oluşturan Bayburt ovası, ikincisi ise akarsuların oluşturduğu vadiler ve üçüncüsünü de; yörenin etrafını çevreleyen ve doğu yarısında yer tutan dağlık alanlardır.

Bayburt ekonomisi, iklim ve coğrafi şartlara bağlı olarak tarım ve hayvancılığa dayalıdır. Tarım ekonomisinin de temel kaynakları hayvan yetiştiriciliği ve bitkisel üretim teşkil etmektedir. Ekonomik yaşam tarihi gelişimi içinde temel özelliğini değiştirmemiştir. Sanayileşme ise yok denecek kadar azdır. Ticaret ve Sanayinin gelişmediği ilde tarım ve hayvancılık başlangıçtan beri ekonomiyi sürükleyici bir rol oynamıştır.

İlimizde; birer adet Organize Sanayi Bölgesi ve Küçük Sanayi Sitesi bulunmaktadır. 2006 yılında faaliyete geçen Organize Sanayi Bölgesi 218 hektar alana sahip olup 127 parsel bulunmaktadır. Bu parsellerden 22 âdeti tahsis edilmiş olup 105 adet parsel boş bulunmaktadır. Bu parsellerden; 15 adet parsel (8 adet firma) üretimde, 3 adet parsel (3 adet firma) inşaat aşamasında, 2 adet parsel (2 adet firma) üretime ara vermiştir. Bu işletmelerde; taş ve mermer, çay ve un paketlenme, civciv yem ürünleri poşet ve ambalaj malzemeleri üretimi, süt işleme tesisleri bulunmaktadır.

İlimizin istihdama göre sektörel dağılımı %74,5 tarım ve hayvancılık %23,2 hizmetler ve %2,3 sanayi şeklindedir. İlimiz tarım ve hayvancılık sektöründe Türkiye ortalamasının üstünde bir istihdam oranına sahipken hizmet ve sanayi sektöründe Türkiye ortalamasının altındadır.

Sanayi işletmelerinin başlıca sorunları; hammadde tedariki konusunda sıkıntı yaşanması, üretilen ürünlerin ve hammaddenin nakliyesinin yüksek olması nedeniyle birim maliyetlerin artmasına neden olmakta buda rekabeti negatif yönde etkilemektedir. Sanayide çalışan kalifiye işçi sıkıntısı nedeniyle de sorunlar yaşanmaktadır. Bölge ikliminin karasal özellik göstermesi nedeniyle de bazı sektörlerin kış aylarında üretim yapmasını engellemektedir.

Bayburt ve çevresinde, MTA tarafından yapılan araştırmalarda; bakır, demir, krom ve linyit rezervlerinin olduğu tespit edilmiştir. Kop dağıının kuzey yamaçlarında krom, Maden köyünün yakın çevresinde bakır rezervleri bulunmaktadır. Ancak kop kromlarının dışında bugüne kadar ciddi çapta işletilen olmamıştır. Bölgede ‘‘ Bayburt Taşı ‘‘ olarak bilinen çevrenin inşaat taşı ihtiyacını karşılayan, yöreye ekonomik katkı sağlayan taş ocakları da işletilmektedir. Çeşitli restorasyon işlerinde kullanılan bu yontma taş; cami, minare, çeşme, mezar taşı ve benzeri işlerde tercih edilmektedir.

Bayburt; büyük pazar ve hammadde kaynaklarına uzak olması, etkin bir ulaşım ağının içerisinde olmaması, coğrafi bakımdan Karadeniz ve Doğu Anadolu Bölgeleri arasında geçiş bölgesi konumunda olması gibi nedenlerle sanayi ve ticaret anlamında sürükleyici bir gelişme sağlayamamış ve kalkınma hedeflerini özellikle tarım sektöründe yoğunlaştırmıştır. Ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanan İlimizde nüfusun %43,57'si belde ve köylerde, % 56,43'ü ilçe ve il merkezinde yaşamaktadır. Çalışan nüfusun % 74,5'i tarım sektöründe, % 23,5'i hizmetler sektöründe ve sadece % 2'si sanayi sektöründe yer almaktadır. 2017 yılı itibariyle toplam tarım arazisi 131.620 (ha) ve kişi başına tarım alanı 1.45 (ha/kişi) olan bir il olarak, tarım ve özellikle hayvancılığa öncelik verilmesi İlimizin sahip olduğu potansiyelin değerlendirilmesi adına doğru ve önemli bir gelişme olacaktır. İlimizin ekonomisinde çok önemli bir paya sahip olan tarım;

- Parçalı işletme yapısı,
- Mülkiyet sorunları nedeniyle tarımsal desteklerden yeterince yararlanılamaması,
- Nitelikli işgücü ve eğitim eksikliği,

gibi nedenlerle yıllar içerisinde kabuğunu kıramamış, iktisadi bir sektör olarak İl ekonomisinin bölge içerisinde rekabet gücü oluşturmamasını sağlayamamıştır. Son yıllarda yapılan sulama yatırımları bölgenin tarımsal yapısını olumlu etkilemiş, Bakanlık ve diğer kaynaklarla iktisadi işletmeler kurulmaya başlanmıştır. Orta ve Doğu Karadeniz bölgesinin en önemli tarımsal üretim alanlarına sahip Bayburt ilinde; son yıllarda kendini yenilemeye başlayan tarım sektöründe nitelikli eleman eksikliği ve eğitim ihtiyacı göze çarpmaktadır. Kamu kurumlarınca yürütülen eğitim çalışmalarına ilaveten, üretici örgütlenmesinin sağlanması ve İlde tarımla ilgili nitelikli işgücü yetiştirecek yükseköğretim düzeyinde bir kurum açılması bu ihtiyacın giderilmesine katkı sağlayacaktır.

Bayburt; Çin –Trabzon Tarihi İpekyolu güzergâhı üzerinde tarih ile doğal güzelliklerin bulunduğu bir yerdir. Tarih öncesi dönemlerde dahil olmak üzere Bayburt bir çok uygarlığa ev sahipliği yaparak bu uygarlıkların izlerini günümüze taşımıştır. İlde bulunan yaylalar eko, kış, kayak turizm potansiyeli açısından oldukça yüksek bir potansiyel arz eder. Bayburt'taki flora zenginliği, 250 nin üzerindeki endemik bitki çeşidi botanik turizmi için oldukça elverişlidir.

İlimizi bir kemer misali ortasından sararak Bayburt ovasını sulayan Çoruh Nehri ile bereketli topraklar yanında su sporları özellikle kano yapma imkânı sunar.

Bayburt Kalesi: Osmanlı döneminde bu kaleye Çinimaçın Kalesi ismi verilmiştir. Bunun da nedeni kalenin dış yüzeylerinde mor, yeşil ve firuze renkli çinilerin kullanılmış olmasıdır. Kalenin doğu kesiminde XVIII.-XIV. yüzyılda yapıldığı sanılan bir de kilise kalıntısı bulunmaktadır. Kalenin batı tarafında ise yağlı mağarası bulunmaktadır.

Dede Korkut Türbesi: İlin güney doğusunda merkeze 39 km mesafedeki Masat Köyü yakınında bulunan, yapılış şekli ve mimarisi ile çok eskilere dayandığı anlaşılan ve halk arasında Ali Baba diye geçen Türkmen türbesinin, Dede Korkut'a ait olduğu belirtilmektedir.

Sünür Kutlu Bey Camii: Akkoyunluların kurucusu Turali bey oğlu Fahrettin Kutlu Bey tarafından yaptırılan caminin kapısı üzerindeki kitabeden 1538 yılında onarıldığı anlaşılmaktadır. Minaresi ise 1616 tarihi taşıyan tarihi bir kitabeyle sahiptir. İran Şahı Tahmasp'ın işgali sırasında tahrip edilmiş ve bu olay kapı üzerindeki kitabe de yer almaktadır. Kanuni döneminde 1538 yılında onarım görmüştür.

Aydıntepe Yeraltı Şehri: Aydıntepe ilçesinde yer alan kent, tuf içerisinde, yüzeyden 2-2,5 metre derinde, başka yapı malzemesi kullanılmadan ana kayaya oyulmuş galeriler, tonozlu odalar ve bu odaların açıldığı daha geniş mekânlardan oluşmaktadır. Yaklaşık bir metre genişliğinde ve 2-2,5 metre yüksekliğinde tonoz örtülü galeriler yer yer her iki yanda genişlemektedir. 3-8 metrekareye yakın planlı odalar bu mekâna açılmaktadır. Gözetleme mekânlarının oluşturduğu havalandırma amaçlı konik biçimdeki deliklerin galeri odaların aydınlatılması amacıyla duvarlara oyukların açıldığı görülmektedir. Bunun tarihi Halde şehrine ait olduğu söylendiği gibi, geç Roma veya erken Hristiyanlık devirlerine ait olabileceği de söylenmektedir.

Müdürlüğümüzde, ÇED ve Çevre Hizmetleri Şube Müdürlüğü bünyesinde 1 adet Şube Müdürü, 3 adet Çevre Mühendisi ve 1 adet Kimya Mühendisi olmak üzere toplam 5 personel görev yapmaktadır.

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Türkiye’de özellikle kış sezonunda bazı şehir merkezlerinde meteorolojik şartlara da bağlı olarak hava kirliliği görülmektedir. Kış aylarında ısınmadan kaynaklanan hava kirliliğinin temel sebepleri; düşük vasıflı yakıtların iyileştirilme işlemine tabi tutulmadan kullanılması, yanlış yakma tekniklerinin uygulanması ve kullanılan yakma sistemleri işletme bakımlarının düzenli olarak yapılmaması şeklinde sıralanabilir. Ancak ısınmada doğal gazın ve kaliteli yakıtların kullanılması sonucu özellikle büyük şehirlerde hava kirliliğinde 1990’lı yıllara göre azalma olmuştur.

Şehirleşme ile sanayi tesislerinin yakın çevresindeki bölgelerdeki konutlaşmaların artması hava kirliliğinin olumsuz etkilerini artırmaktadır. Kömüre dayalı termik santrallerde kullanılan yerli linyitlerin yüksek kükürt oranı ve bazı tesislerde arıtma sistemlerinin olmaması nedeniyle kükürt dioksit (SO₂) emisyonları problem oluşturmaktadır. Çevre Mevzuatının kirletici vasfı yüksek tesisler olarak nitelendirdiği enerji üretim tesisleri için mevzuatta özel emisyon sınır değerleri bulunmaktadır. Söz konusu tesislerin kurulması ve işletilmesi için gerekli izinler, tesisten çıkan emisyonlar ve tesisin etki alanı içerisinde hava kirliliğinin tespitine ilişkin usul ve esaslar Çevre Mevzuatında belirlenmiştir. Katı, sıvı ve gaz yakıt kullanan bu tesisler için ilgili baca gazı sınır değerlerinin sağlanması yanında tesis etki alanlarında hava kalitesi sınır değerlerinin de sağlanması gereklidir. Bu nedenlerle söz konusu tesislerden kaynaklanan özellikle toz, kükürt dioksit (SO₂) ve azot oksit (NO_x) emisyonlarının giderilmesi ve azaltılması konusundaki tekniklerinin uygulanması gereklidir. Söz konusu azaltım teknikleri son yıllarda tesislerden kaynaklanan emisyon yüklerini önemli ölçüde azaltılabilmektedir. Söz konusu azaltım tekniklerinin hayata geçirilmesi ve yaygın olarak kullanılabilmesi içinde Çevre Mevzuatında bazı değişiklikler yapılmıştır.

Şehirlerde yaşanan hava kirliliğine, artan motorlu taşıtlardan kaynaklanan egzoz gazları da katkı sağlamaktadır.

Çizelge A.1 - Ulusal Hava Kalite İndeksi Kesme Noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM ₁₀ [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5501-10000	121-160	51-100 ^L
Hassas	101 – 150	251-500 ^L	201-500	10001-16000 ^L	161-180 ^B	101-260 ^U
Sağlıksız	151 – 200	501-850 ^U	501-1000	16001-24000	181-240 ^U	261-400 ^U
Kötü	201 – 300	851-1100 ^U	1001-2000	24001-32000	241-700	401-520 ^U
Tehlikeli	301 – 500	>1101	>2001	>32001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

Çizelge A.2 - EPA Hava Kalitesi İndeksi

<i>Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler</i>	<i>Sağlık Endişe Seviyeleri</i>	<i>Renkler</i>	<i>Anlamı</i>
<i>Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..</i>	<i>..hava kalitesi koşulları..</i>	<i>..bu renkler ile sembolize edilir..</i>	<i>..ve renkler bu anlama gelir.</i>
0 – 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi memnun edici ve hava kirliliği az riskli veya hiç risk teşkil etmiyor.
51 – 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun fakat alışılmadık şekilde hava kirliliğine hassas olan çok az sayıdaki insanlar için bazı kirleticiler açısından orta düzeyde sağlık endişesi oluşabilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel olarak kamunun etkilenmesi olası değildir.
151 – 200	Sağlıksız	Kırmızı	Herkes sağlık etkileri yaşamaya başlayabilir, hassas gruplar için ciddi sağlık etkileri söz konusu olabilir.
201 – 300	Kötü	Mor	Sağlık açısından acil durum oluşturabilir. Nüfusun tamamının etkilenme olasılığı yüksektir.
301 – 500	Tehlikeli	Kahverengi	Sağlık alarmı: Herkes daha ciddi sağlık etkileri ile karşılaşabilir.

Çizelge A.3 - Hava kalitesi değerlendirme ve yönetiminde limit değerlerinde kademeli azaltım ve uyarı eşikleri

KİRLETİCİ	ORTALAMA SÜRE	LİMİT DEĞER (µg/m ³)							UYARI EŞİĞİ
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
SO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	500	500	470	440	410	380	350	500 µg/m ³ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	250	250	225	200	175	150	125	
	yıllık ve kış dönemi (1 Ekim’den 31 Marta kadar) -insan sağlığının korunması için-	20	20	20	20	20	20	20	
NO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	---	300	290	280	270	260	250	400 µg/m ³ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	60	60	56	52	48	44	40	
NO _x	yıllık -vejetasyonun korunması için-	---	30	30	30	30	30	30	----
PM ₁₀	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	100	100	90	80	70	60	50	----
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	60	60	56	52	48	44	40	
Pb	yıllık -insan sağlığının korunması için-	1	1	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5	----
BENZEN	yıllık -insan sağlığının korunması için-	10	10	10	10	9	8	7	----
CO	maksimum günlük 8 saatlik ortalama -insan sağlığının korunması için-	16.000	16.000	14.000	12.000	10.000	10.000	10.000	----

*Arsenik (As), kadmiyum (Cd), nikel (Ni), ve benzo(a)piren kirleticileri için Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde hedef değerler ve hedef değere ulaşılacak tarih bulunmamaktadır.

*Ozon (O₃) kirleticisi için Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde bilgilendirme ve uyarı eşiği ile hedef değer ve uzun vadeli hedef bulunmaktadır.

(Kaynak: Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Genelgesi: 2013/37 – EK-II)

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Unsurlar

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Hava kirliliği ile mücadele kapsamında hava kirliliğine neden olan kaynaklarda (ısınma, sanayi, trafik) gerekli önlemlerin alınarak hava kalitesinin korunması kapsamında yönetmelikler çıkarılarak uygulanmakta, mevzuat oluşturulması ve uygulanmasına yardımcı olmak amacıyla projeler yürütülmektedir. Bu çerçevede, hava kalitesi konusundaki Avrupa Birliği Direktifleri, ulusal mevzuatımıza aktarılmış ve 2014 yılına kadar tam uygulamanın gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.

Bu bağlamda, bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

21 Aralık 2009 tarihi itibarı ile AB ile Türkiye arasında Çevre Faslı müzakerelere açılmıştır. Bu çerçevede, ülkemizde hava kalitesine ilişkin AB mevzuatının uygulanması için izleme ağlarının kurulmasını, laboratuvar altyapısının oluşturulmasını, kurumsal kapasitenin artırılmasını, eylem planlarının hazırlanmasını, gerekli önlemlerin alınmasını ve hava kalitesi limit değerlerimizin her yıl kademeli olarak AB hava kalitesi limit değerlerine indirilmesi öngörülmektedir.

Renksiz bir gaz olan Kükürtdioksit (SO_2), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO_2 ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO_2), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO_2 'nin ozon veya radikallerle (OH veya HO_2 gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibarı ile NO_2 kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO_2 derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO_2 derişimlere uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM_{10}), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri

sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM₁₀ -10 µm'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 µm'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM₁₀ için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM₁₀ solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkalı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM₁₀'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM₁₀ maruziyetine karşı hassastır. PM₁₀ yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler % 100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerler ulaşılmasının bir sebebi de inversiyon durumudur. CO'nın global arka plan konsantrasyonu 0,06 ve 0,17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

İnversiyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'nın ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına karışarak, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'ye maruziyet, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ocak 2007'de kurşunsuz benzine geçişle birlikte kurşun emisyonlarında önemli bir azalma olmuştur. Kurşunun sağlığa etkisi partikül büyüklüğü ile doğru orantılıdır. 2,5 µm'den küçük partiküller akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Kurşun gibi zehirli maddeler buradan tamamen kana geçebilir. 2,5- 10 µm arasındaki partiküller bronşlar ve burun-boğaz boşluğunda birikir. Çocuklar kurşun tarafından zarar gören en büyük risk grubudur.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂= O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz

ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, metan, CO ve VOC'ler (etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xilen (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.

Çizelge A.4 – İlimizde 2017 Yılında Evsel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler (Bayburt Valiliği SYD Vakfı – Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü - 2018)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (Ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
Diğer Bitümenli Taş Kömürü	Rusya	7014	6.500-8.000	15-29	0,2-0,9	3-9	4-16
Linyit	T.K.İ. Tavşanlı/ KÜTAHYA	6314	-	-	-	-	-
Odun	Gresun-Trabzon-Samsun-Gümüşhane	-	-	-	-	-	-

Çizelge A.5 – İlimizde 2017 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
Fueloil	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-

Çizelge A.6 – İlimizde 2017- Yılında Kullanılan Doğalgaz Miktarı (AKSA Gümüşhane Bayburt Doğal Gaz Dağıtım A.Ş. - 2018)

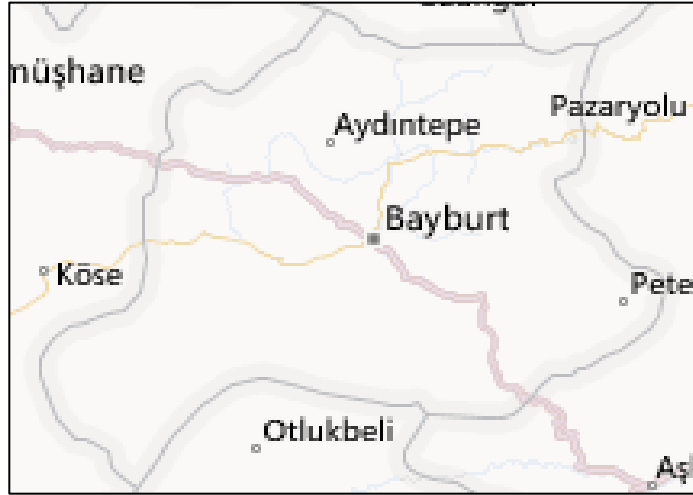
Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Isıl Değeri (kcal/kg)
Konut	13.084.745,16	9.155
Sanayi	90.425,88	9.155

**Çizelge A.7 – İlimizde 2017 Yılında Kullanılan Fueloil Miktarı
(İl Özel İdaresi-2018)**

Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Isıl Değeri (kcal/kg)	Toplam Kükürt (%)
Konut	-	-	-
Sanayi	-	-	-

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

İlimiz genelinde hava kalitesi çalışmaları kapsamında; katı yakıt satıcıları ile ilgili 13 işletmede 13 kez denetimlerin yapıldığı, tesislerden kaynaklı tozuma ile ilgili toz önleyici tedbirlerin ve gerekli çevre izinlerinin alınması sağlanmıştır. Bayburt il merkezinde Ocak 2007 tarihinde ilimize kurulan Hava ölçüm İstasyonu vasıtasıyla her gün düzenli ölçüm yapılmaktadır. Ayrıca Vali başkanlığında İlimiz genelinde hava kalitesini artırmak için İlimiz Kaleardı Mevkiinde bulunan taş ocakları, kırma-eleme tesisleri ve hazır beton santrallerinin uygun başka alanlara taşınması için İl Mahalli Çevre Kurulu kararı alınmıştır.

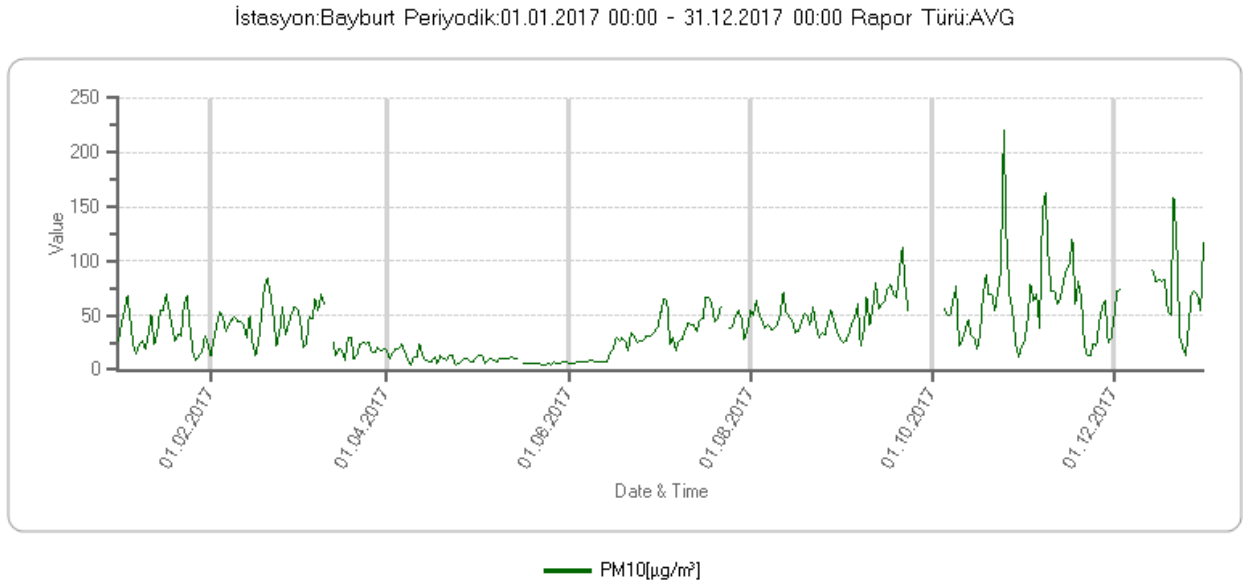

**Harita A.1 - İlde Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri
(Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı -2018)**

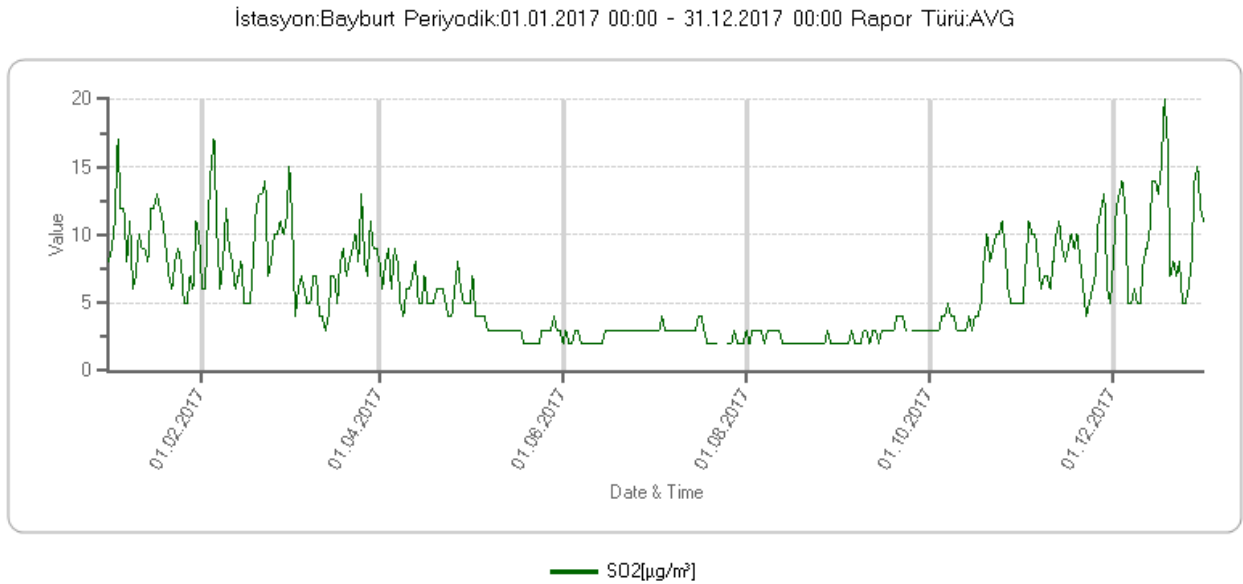
**Çizelge A.8 - İlimizde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yerleri ve Ölçülen Parametreler
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü - 2018)**

İSTASYON YERLERİ	KOORDİNATLARI (Enlem, Boylam)	HAVA KİRLİTİCİLERİ						
		SO ₂			PM10			
Bayburt Merkez	40° 15' 34,88" D 40° 13' 26,24" K	X			X			

A.4. Ölçüm İstasyonları

Grafik A.1 - İlimizde Bayburt Merkez İstasyonu PM₁₀ Parametreleri Günlük Ortalama Değer Grafikleri

Grafik A.2 - İlimizde Bayburt Merkez İstasyonu SO₂ Parametreleri Günlük Ortalama Değer Grafikleri

Çizelge A.9 - İlimizde 2017 Yılı Hava Kalitesi Parametreleri Aylık Ortalama Değerleri (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü - 2018)

BAYBURT	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	CO	AGS*	NO	AGS*	NO ₂	AGS*	NO _x	AGS*	OZON	AGS*
Ocak	9	-	36	1	-	-	11	-	41	10	52	25	32	-
Şubat	9	-	43	2	-	-	10	-	41	9	51	23	33	-
Mart	8	-	31	-	-	-	5	-	24	-	29	10	45	-
Nisan	6	-	12	-	-	-	4	-	20	-	23	4	48	-
Mayıs	3	-	8	-	-	-	3	-	18	-	21	3	42	-
Haziran	3	-	18	-	-	-	2	-	14	-	17	-	40	-
Temmuz	3	-	44	-	-	-	3	-	18	-	21	2	-	-
Ağustos	2	-	45	1	-	-	5	-	21	-	26	8	8	-
Eylül	3	-	58	6	-	-	8	-	23	-	31	14	15	-
Ekim	5	-	58	6	-	-	11	-	26	-	37	13	14	-
Kasım	10	-	66	11	-	-	17	-	37	1	53	22	37	-
Aralık	8	-	38	9	-	-	-	-	38	5	-	19	38	-

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

A.5. Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü

Çizelge A.10 - 2017 Yılında Bayburt İlindeki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı (Yılmazlar EGB Araç Muayene İstasyonu A.Ş; Bayhanlar Tic. Koll. Şti., 2018)

Araç Sayısı					Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı				
Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	TOPLAM	Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	TOPLAM
6.411	3.474	857	4.142	14.884	3.655	3.757	854	436	8.702

A.6. Gürültü

Gürültü, insan ve toplum üzerinde olumsuz etkiler meydana getiren istenmeyen sesler olarak tanımlayabiliriz. Kısaca “istenmeyen ses” olarak tanımlanan gürültü; bir sorun olarak 19. Yüzyılda ortaya çıkmış, yüzyılımızda çok hızlı bir şekilde gelişmiş ve günümüzde teknolojik gelişme, hızlı ve sağlıklı kentleşme sonucu büyük boyutlara ulaşmıştır.

Ülkemizde ise; sanayileşme sürecinin yakın geçmişte başlayıp halen devam etmekte oluşu, kırsal kesimden, özellikle büyük kentlere doğru bir göçe neden olmuştur. Bunun sonucu, düzensiz şehirleşme, taşıma araçlarının sayısında artış, trafik yoğunluğu ve düzensizliği, sanayi bölgelerinin konut alanlarına yakın olması, küçük imalat hanelerinin yerleşim alanlarının içinde yer alması gibi benzer sebepler gürültü miktarını ve çeşidini her gün artırmış ve bu artış insan sağlığını her geçen gün daha fazla tehdit etmeye başlamıştır.

A.7. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

HAVA KALİTESİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ İÇİN ALINACAK ÖNLEM VE HEDEFLER

Ana hedefimiz; hava kirliliğinin çevre ve insan sağlığı üzerindeki zararlı etkilerini önlemek veya azaltmak için kirletici noktalarda meri mevzuat çerçevesinde gerekli önlemler alınarak hava kalitesinin iyileştirilmesi ve mevcut hava kalitesi sınır değerlerinin 01 Ocak 2014 tarihine kadar kademeli olarak azaltılması ve o tarihten sonra AB hava kalitesi limit değerleri artı tolerans değerlerine bağlanarak kademeli bir geçiş ile AB limit değerlerine uyum sağlanması hedeflenmektedir.

Bu çerçevede;

- Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi (HKDY) Yönetmeliğinin EK-IA (mevcut yönetmeliğinin sınır değerlerinin kademeli azaltımı) bölümünde tanımlanan sınır değerleri sağlamak,
- HKDY Yönetmeliği çerçevesinde hava kalitesi ön değerlendirme çalışmalarını tamamlamak,
- HKDY Yönetmeliğinin uygulanması için kurumsal kapasiteyi güçlendirmek,
- Hava Kalitesi İzleme İstasyonu'ndan sürekli veri akışı sağlanarak, istasyondan gelen veriler doğrultusunda hava kalitesi ile ilgili program geliştirmek
- Sanayi tesislerinden kaynaklanan emisyonları kontrol altına almak ve gerekli izinleri aldirmek,
- Isınma maksatlı uygun yakma sistemlerinin kullanılmasını sağlamak,
- Konutlarda bireysel kullanımdan kaynaklanan havaya salınan fazla emisyonun önlenmesi için merkezi ısıtma sistemlerin kullanılmasını sağlamak,
- Kaliteli yakıt kullanılmasını sağlamak,
- Trafikte seyreden tüm motorlu taşıtların gerekli bakım ve egzoz emisyonu ölçümlerinin zamanında ve düzenli yaptırılmasını sağlamak,
- Temiz ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını yaygınlaştırmak,
- Başta resmi bina ve okullar olmak üzere yeni bina yapımında ısı yalıtım projelerinin uygulanmasını sağlamak,
- Halkın bilinçlendirilmesini sağlamak amacıyla eğitim faaliyetleri düzenlemektir.

A.8. Sonuç ve Değerlendirme

2017 yılı PM_{10} ' da sınır değerler hava kirliliğinden dolayı 36 kez aşılmış SO_2 'de sınır değerler hiç aşılmamıştır. Gürültü ile ilgili herhangi bir şikâyetle bulunulmamıştır. Hava emisyonu açısından ilimizde herhangi bir sorun bulunmamaktadır.

Kaynaklar:

- Bayburt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
- AKSA Gümüşhane Bayburt Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.
- Bayburt İl Özel İdaresi
- Bayburt İl Emniyet Müdürlüğü
- Yılmazlar EGB Araç Muayene İstasyonu A.Ş.
- Bayhanlar Tic. Koll. Şti.
- <http://www.nufusu.com/il/bayburt-nufusu#nufus-yogunlugu>
- <http://tr.wikipedia.org/wiki/Bayburt>

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

**Çizelge B.11 –İlimizin Akarsuları
(DSİ-2018)**

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Debisi	AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)
Çoruh Nehri (Masat Çayı)	376	105	156,94	Çoruh Nehri	Enerji-Sulama
Çoruh Çayı	51,7	51,7	6,03	Çoruh Nehri	Sulama
Kanlı Çoruh Deresi	22,9	22,9	2,58	Çoruh Nehri	Sulama
Lori Deresi	47,1	47,1	1,42	Çoruh Çayı	Sulama
Tahsini Deresi	26,8	26,8	0,65	Çoruh Çayı	Sulama
Pulur Deresi	42,7	42,7	0,7	Çoruh Çayı	Sulama

İlimizde, Gökçedere Göletinde 245 ton/yıl kapasiteli ağ kafeste alabalık yetiştiriciliği yapılmaktadır. Yapım aşamasında olan Kanlı Çoruh Deresi üzerine kurulması düşünülen Müdürlüğümüzden ÇED izni alınmış 49 ton /yıl kapasiteli alabalık tesisi ve 7 adet düşük kapasitelerde tarla alabalıkçılığı yapılmaktadır.

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuar

**Çizelge B.12 -İlimizdeki Mevcut Sulama Göletleri
(İl Özel İdaresi-DSİ - 2018)**

Göletin Adı	Tipi	Göl hacmi, m ³	Sulama Alanı (net), ha	Çekilen Su Miktarı, (m ³)	Kullanım Amacı
Gökçedere	Homojen Dolgu	3.452.000	782		KUL. SUYU
Saraycık	Homojen Dolgu	1.350.000	125		KUL. SUYU
Danışment	Homojen Dolgu	825.000	1.307		KUL. SUYU
Eymür	Homojen Dolgu	1.020.000	180		KUL. SUYU
Oruçbeyli	Homojen Dolgu	3.400.000	705		KUL. SUYU
Sakızlı	Homojen Dolgu	1.950.000	580		KUL. SUYU
Yakupabdal	Homojen Dolgu	330.000	140		KUL. SUYU
Aydintepe	Homojen Dolgu	1.600.000	-		İÇM. SUYU
Yk. Pınarlı	Homojen Dolgu	600.000	150		KUL. SUYU
Kitre Göleti	Homojen Dolgu	725.000	235		SULAMA
Taht Göleti	Homojen Toprak Dolgu	372.000	162		SULAMA
Konursu Göleti	Kil Çekirdekli Kaya Dolgu	1.360.000	438		SULAMA

B.1.2. Yeraltı Suları

İlimizde Yeraltısuyu emniyetli rezervinin tahminen 15,0 hm³/yıl olduğu tespit edilmiştir. Sulama amacıyla Çayır yolu Kooperatifi adına 17 Adet Kuyu açılmış, bu kuyuların rezervi 5,60 hm³/yıl olup bu su son beş yıldır kullanılmamaktadır.

Çizelge B.13 – İlimizde Yeraltı Suyu Potansiyeli (DSİ-2018)

Kaynağın İsmi	hm ³ /yıl
17 adet kuyu	5,60

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

Yeraltısuyu akiferleri ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmamakta olup yeraltı su seviyesi ve yıllar içerisindeki değişimi hakkında bilgi bulunmamaktadır.

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Çizelge B.14 – İlimizde Su Potansiyeli (Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü - 2017)

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretilir mi	Sulama suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (YAS için)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
Yüzey	Gümüşdamla	*	-	*	-	-	-	Gümüşdamla köyü,	Enlem 40.4 14542 Boylam 40.1 75242	0,26
Yüzey	Arpalı Kasabası	*	-	*	-	-	-	Arpalı Beldesi	Enlem 40.3 66061, Boylam 40.1 06863	3,37
Yüzey	Manas	*	-	*	-	-	-	Manas Köyü	Enlem 40.2 86974 Boylam 39.9 50899	10,10
Yüzey	Sakızlı	*	-	*	-	-	-	Sakızlı Göleti Köyü	Enlem 40.1 61254 Boylam 40,0 57643	0,41
Yüzey	Masat deresi	*	-	*	-	-	-	Masat köyü	Enlem 40.1 84458 Boylam 40.4 11876	0,36

Su Kaynağı n Cinsi (Yüzey/Ye raltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üreti mi	Sula ma suyu	Endüst- riyel su temini	Akım gözlem istasyon u kodu	Analiz sonuçları SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordi- natları (YAS için)	Yıllık Ortala ma Nitrat Değeri (mg/L)
Yüzey	Kop deresi	*	-	*	-	-	-	Kop köyü	Enlem 40.0 97486 Boylam 40.4 21376	0,47
Yüzey	Yazyurdu deresi	*	-	*	-	-	-	Aslandede yazyurdu yol ayırımı	Enlem 40.3 78136 Boylam 40.4 68840	1,6
Yüzey	Oruçbeyli		*	*	-	-	-	Oruçbeyli Göleti ve Köyü	Enlem 40.2 33323 Boylam 40.0 63746	0,85
Yüzey	Harmanöz ü deresi		*	*	-	-	-	Harmanözü Köyü (Hes yolu köprü altı)	Enlem 40.1 89486 Boylam 40.3 03084	1,045
Yüzey	Yaylapınar deresi	*	-	*	-	-	-	Maden yaylapınar yol ayrımı	Enlem 40.189906 Boylam 40.448362	pasif

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

İlde sanayiden kaynaklı atık sular belediye şebekesine bağlıdır.

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

Bayburt Belediyesi Atık Su Arıtma Tesisi inşaatına 28.05.2014 tarihinde başlanılmış olup, 2015 yılında işletmeye açılmıştır. Atık Su arıtma tesisinin tipi ise ileri biyolojik arıtmadır. Atık su arıtma tesisi proje raporlarına göre ortalama debi toplamı 6.998 m³/gün'dür. Tesiste toplam çalışan sayısı 5 kişidir.

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

Çizelge B.15 - 2017 yılında Bayburt ilinde kullanılan ticari gübre cinsleri ve yıllık tüketim miktarları (ton)

Ticari Gübre Cinsi	Kullanılan Miktar (Ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Üre	1484,05	83.575,055
% 33 A.Nitrat	0	
% 26 A.Nitrat	688	
% 21 A. Sülfat	127	
DAP	1394	
Kompoze	1682,91	
TOPLAM	5375,96	83.575,055

Çizelge B.16 - Bayburt ilinde 2017 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)

Yıl	Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
2017	İnsektisitler	Bitki zararlıları ile müc.	0,211	83.575,055
	Herbisitler	Yabancı Otlar ile müc.	0,773	
	Fungisitler	Bitki hastalıkları ile müc.	4,219	
	Rodentisitler	Tarla faresi ile müc.	0,023	
	Nematositler	-	-	
	Akarisitler	K.Örümcekle Mücadele	-	
	Kışlık ve Yazlık	-	-	
	Yağlar	Bitki Gelişim Düzenleyici	0,033	
	Diğerleri (B.G.D)			
	TOPLAM		5,259	83.575,055

Çizelge B.17 – Bayburt ilinde 2017 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)
Yoktur	-	-	-	-

Bayburt ilinde tespit edilen noktasal kaynaklı toprak kirliliğine ilişkin veriler

	Var	Yok
Potansiyel kirlетici faaliyetler var mı?		*

Tespit Edilmiş Kirlenmiş Sahanın Yeri	Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışma var mı?		Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışmalarda ne tür temizleme faaliyetleri* yapılıyor? (Aşağıdaki temizleme yöntemleri dikkate alınmalıdır)
	Var	Yok	
1.Yoktur		*	-
2.			
3.			
.			
.			

***Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliği Temizleme Yöntemleri**

Biyoremediasyon
Fitoremediasyon
Parsel arıtımı
Buharlaştırma
Biyo havalandırma
Elektrokinetik arıtma
Yerinde oksidasyon
Solvent ekstraksiyonu
Hava ile dağıtma (Air sparging)
Buharlaştırma
Termal arıtma
Reaktif Barrier teknolojisi
Yerinde yıkama (In-situ Flushing)

B.3.2.2. Diğer:

İlimizde vahşi depolama alanı bulunmamaktadır.

B.4. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su TahsisleriB.4.1. İçme ve Kullanma SuyuB.4.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

İlimizde 2015 yılı itibariyle 250.000 ton içme ve kullanma suyu kullanılmış olup bu suların 3.626.640 tonluk kısmı Maden (Dilenci) 200-245 lt/sn, Masat Kuyuları 40-60 lt/sn, Veysel Kaynağı 14-19 lt/sn olmak üzere 3 adet doğal kaynaktan karşılanmaktadır. İlçe ve Belde Belediyeleri içme suyunun %90 a yakın kısmını kuyu sularından karşılamaktadır. İlimizde sanayi çok küçük kullanılan su miktarı toplam kullanılan su miktarı içinde yok denecek kadar az olduğu düşünülmektedir.

İlimizde İçme Suyu arıtma Tesisi bulunmamaktadır.

B.4.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

İlimizde İçme Suyu arıtma tesisi bulunmamaktadır

B.4.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

Bayburt Belediyesi içme ve kullanma suyunu; Dilenci Kaynağı (Min.200-Max.245 lt/sn), Masat Kaynağı (40-60 lt/sn), Veysel Kaynağı (14-19 lt/sn) kaynak sularından temin edilmektedir. Aydıntepe Belediyesi %20 Kuyu suyu, %80 kaynak suyundan, Arpalı, Gökçedere ve Demirözü Belediyeleri suyun tamamını kaynak sularından temin etmektedirler.

B.4.2. Sulama

İlimizde sulama amaçlı; Masat Sulama Projesi (12.690 ha sulama alanı, 22,72 hm³/yıl kapasiteli), Çayıryolu Kooperatifi (YAS) (625 ha sulama alanı, 5,60 hm³/yıl kapasiteli Yeraltısuyu), Topraksu Kooperatifleri Sulaması (YAS) (216 ha sulama alanı), KHGM Sulamaları (Gölet, Yerüstü) (8.180 ha sulama alanı) ve 4.186 ha sulama alanına sahip Halk Sulamaları mevcuttur.

B.4.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

2017 yılına ait veri bulunmamaktadır.

B.4.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

İlimizde; damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılmamaktadır.

B.4.3. Endüstriyel Su Temini

İlimizde sanayi çok küçük olup suyu genelde şehir şebekesinden kullanmaktadır.

B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

Çizelge B.18 - Çoruh Nehri üzerinde bulunan HES'lerin özellikleri

İL SIRA NO	HİDROELEKTRİK SANTRALİN ADI	TESİSİN BULUNDUĞU		PROJE AŞAMASI	KURULU GÜÇ MW	TOPLAM ENERJİ GWh	PROJEYİ ÜRETEN	FİRMA ADI
		İLÇE	AKARSU					
1	BAYBURT HES	MERKEZ	ÇORUH NEHRİ	İŞLETME	12,59	44,52	TÜZEL	BAYBURT
2	BAYBURT HES	AYDINTEPE	ÇORUH NEHRİ	İŞLETME	0,44	0,00	EİE	BOYDAK
3	YILDIRIM HES	MERKEZ	ÇORUH NEHRİ	İŞLETME	11,00	33,21	TÜZEL	BAYBURT
TOPLAM					24,03	77,73		

İL SIRA NO	HİDROELEKTRİK SANTRALİN ADI	TESİSİN BULUNDUĞU		PROJE AŞAMASI	KURULU GÜÇ MW	TOPLAM ENERJİ GWh	PROJEYİ ÜRETEN	FİRMA ADI
		İLÇE	AKARSU					
1	AYDINTEPE HES	MERKEZ	ÇORUH NEHRİ	PLANLAMA	8,86	23,02	TÜZEL	BAYBURT
2	HALUK REG. VE HES	AYDINTEPE	ORSOR DERESİ	PLANLAMA	14,14	47,51	TÜZEL	EMİR
3	KEMER HES	AYDINTEPE	ÇAYIRLAR DERESİ VE YAN KOLLARI	PLANLAMA	2,66	6,36	TÜZEL	KAR ON
TOPLAM					25,66	76,89		
BAYBURT İLİ GENEL TOPLAM					49,69	154,62		

İlimizde Çoruh Nehri üzerinde elektrik üretim amaçlı 2 adet HES mevcut olup özellikleri yukarıdaki tabloda gösterilmiştir.

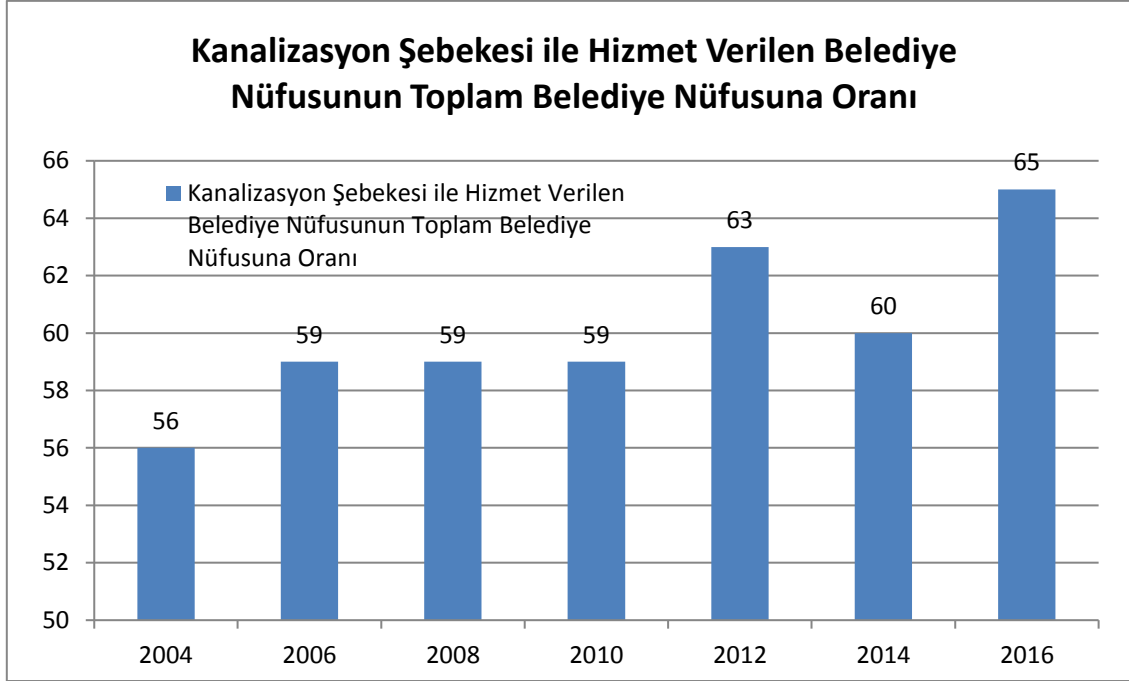
B.4.5. Rekreatif Su Kullanımı

İlimiz merkezinde rekreatif amaçlı kullanılan su miktarı 36.500 m³/yıl olup tamamı Kaynak suyudur. Diğer belediyeler yeşil alanlarını tankerlerle sulamaktadır.

B.5. Çevresel Altyapı

B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Hizmeti Alan Nüfus

İlimizde 5 Belediyenin toplam 48.739 nüfusa yaptığı alt yapı hizmetlerinden kanalizasyon sistemi yıllar itibarıyla %98-99 oranında bağlantılı olup kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı Grafik B.3'te gösterilmektedir.

Grafik B.3 - İlimizde 2004-2017 Yılları Kanalizasyon Hizmeti Verilen Nüfusun Belediye Nüfusuna Oranı (TÜİK-2018)

Not: TÜİK 2017 yılına ilişkin verilerde henüz güncelleme olmamıştır.

Çizelge B.19 – Bayburt İlinde 2017 yılı kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu (Bayburt Belediyesi, 2018)

Yerleşim Yerinin Adı	Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m ³ /sn)	Deşarj Noktası Koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı(ton/gün)
	Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri						
İl Merkezi Bayburt Kaleardı Mevkii	x				x		6.998			yok	80.417	
İlçeler												

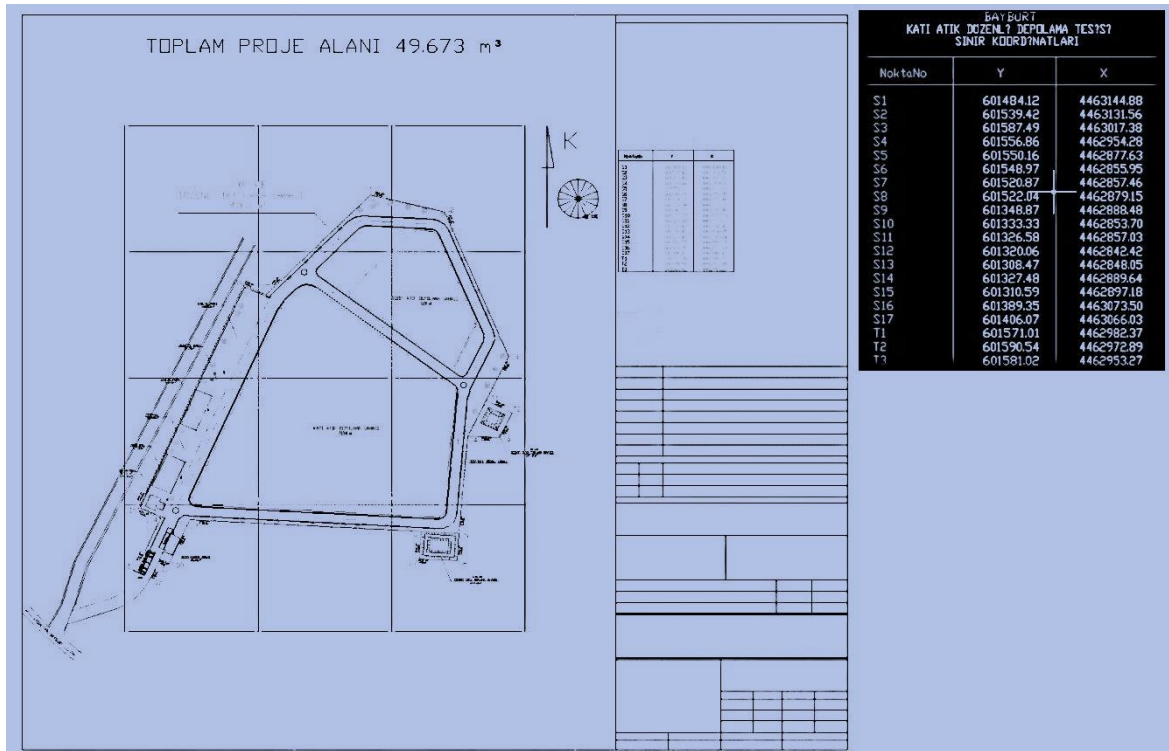
B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

İlimizde 2006 yılında faaliyete geçen organize sanayi bölgesi 218 hektar alana sahip olup 127 adet parsel bulunmaktadır. Bu parsellerden 21 adedi tahsis edilmiş olup 106 adet parsel boş bulunmaktadır. Bu parsellerden; 6 adet parsel (5 adet firma) üretiminde, 10 adet parsel (3 adet

firma) inşaat aşamasında ve 3 adet parsel (2 adet firma) ise ruhsat aşamasında, 2 adet parsel (2 adet firma 9 üretime ara vermiştir. Bu işletmelerde; taş ve mermer, çay ve un paketleme, civciv yem ürünleri, poşet ve ambalaj malzemeleri üretimi, süt işleme tesisleri bulunmaktadır.

B.5.3. Katı Atık Düzenli Depolama Tesisleri

Şekil B.1 - Katı Atık Düzenli Depolama Tesisi Vaziyet Planı

İlimiz bir adet katı atık düzenli depolama tesisi bulunmaktadır. Yalnızca evsel nitelikli atıklar depolanmaktadır. Sızıntı suları sızdırmaz havuzda toplanarak depo alanı üzerine tekrar fiske yardımıyla püskürtülerek sızıntı suyunun yeraltı ve yerüstü sularına karışması önlenmektedir

B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması

Atıksuların geri kazanımı ve tekrar kullanılması ile ilgili herhangi bir çalışma mevcut değildir.

B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.6.1 Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

B.6.2.Arıtma Çamurlarının Toprakta kullanımı

İlimizde atıksu arıtma tesisi yeni kurulduğundan yeterli arıtma çamuru henüz bulunmamaktadır.

B.6.3.Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

“Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği” kapsamında ilimizde Madencilik Faaliyetleri İle Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması projesi sunulmuş ancak faaliyetleri devam ettiği için bugüne kadar herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kaynaklar

Bayburt Belediyesi
Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü
DSİ
İl Özel İdaresi
TÜİK

C. ATIK**C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)**

İlimizde, 2017 yılı itibariyle toplanan katı atık miktarı 78,397 ton/gün , tıbbi atık miktarı ise 53.552 kg/yıl dır. Çöpün atık kompozisyonu bilinmemektedir. Düzenli depolama alanındaki atık sular sızdırmaz depolama alanında biriktirilerek, depolama alanının üzerine fiske ile geri dönüşüm yapılmaktadır.

Çizelge C.20 – İlimizde 2017 Yılı İçin İl/İlçe Belediyelerince Toplanan ve Birliklerce Yönetilen Belediye Atığı Miktarı ve Toplanma, Taşınma ve Bertaraf (Bayburt Belediyesi-2018)

İl/İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Nüfus	Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (ton/gün)		Geri Kazanılan Ortalama Atık Miktarı (ton/gün)		Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (kg/gün)		Atık Kompozisyonu (yıllık ortalama, %)					
			Yaz	Kış	Yaz	Kış	Yaz	Kış	Organik	Kağıt	Cam	Metal	Plastik	Kül
BAYBURT	BAYBURT BELEDİYESİ	66.228	60145	40117	-	-			-	-	-	-	-	-
	AYDINTEPE BELEDİYESİ	6.354	285,1	242,12	-	-			-	-	-	-	-	-
	DEMİROZÜ BELEDİYESİ	7.835	536	400	-	-			-	-	-	-	-	-
İl Geneli		80.417	38,638	39,759	-	-			-	-	-	-	-	-

Çizelge C.21 – İlimizde 2017 Yılı İl/İlçe Belediyelerde Oluşan Katı Atıkların Toplanma, Taşınma ve Bertaraf Yöntemleri ve Tesis Kapasiteleri (Bayburt Belediyesi - 2018)

İl/ilçe Belediye Adı	Hangi Atıklar Toplanıyor?			Transfer İstasyonu Varsa Sayısı	Atık Yönetimi Hizmetlerini Kim Yürütüyor?*			Mevcut Bertaraf Yöntemi ve Tesis Kapasitesi/Birimi				
	Evsel*	Tıbbi	Diğer (Belirtiniz)		Toplama	Taşıma	Bertaraf	Düzensiz Depolama	Düzenli Depolama	Kompost	Yakma	Diğer (Belirtiniz)
BAYBURT BELEDİYESİ	BŞ	ÖS	-	-	BŞ	BŞ	B		B			

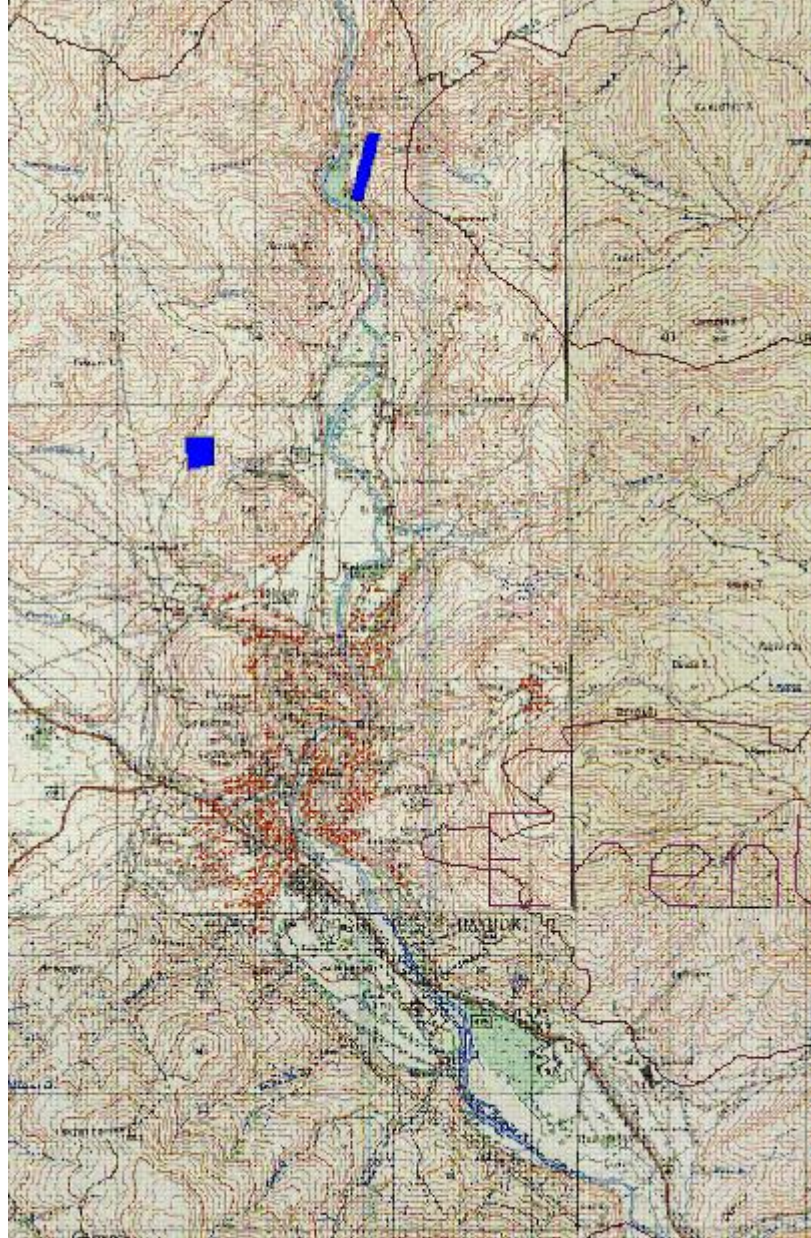
* Ofis işyeri dahil.

** Belediye (B), Özel Sektör (ÖS), Belediye Şirketi (BŞ) seçeneklerinden uygun olanının sembolünü yazınız.

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıklar

“Hafriyat Toprağı İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında Bayburt Belediyesinin belirlediği 46.246 m² ve 46.575 m² alanlara sahip 2 adet alan belirlenmiş olup miktarı hakkında veri alınamamıştır.

Not: 2017 yılına ilişkin verilerde henüz güncelleme olmamıştır.

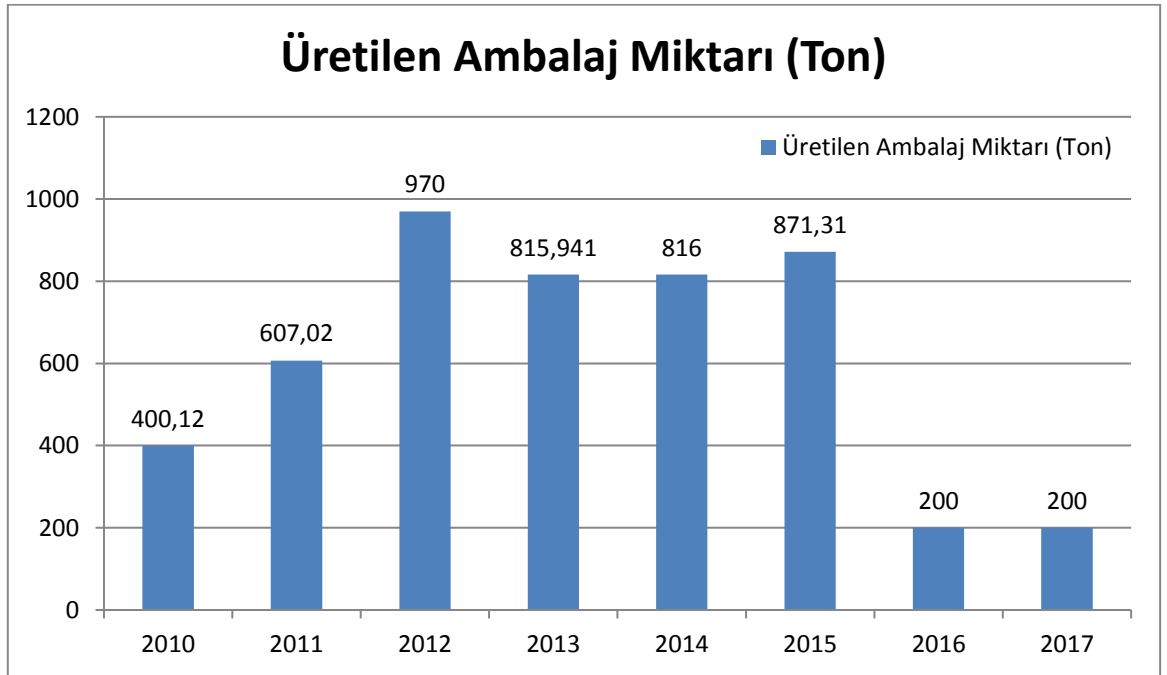

**Harita C.2 -Bayburt Belediyesi Hafriyat Atıkları Alanları
(Bayburt Belediyesi-2018)**

C.3. Ambalaj Atıkları

Çizelge C.22 - İlimizdeki 2017 Yılı Ambalaj Ve Ambalaj Atıkları İstatistik Sonuçları (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü-2018)

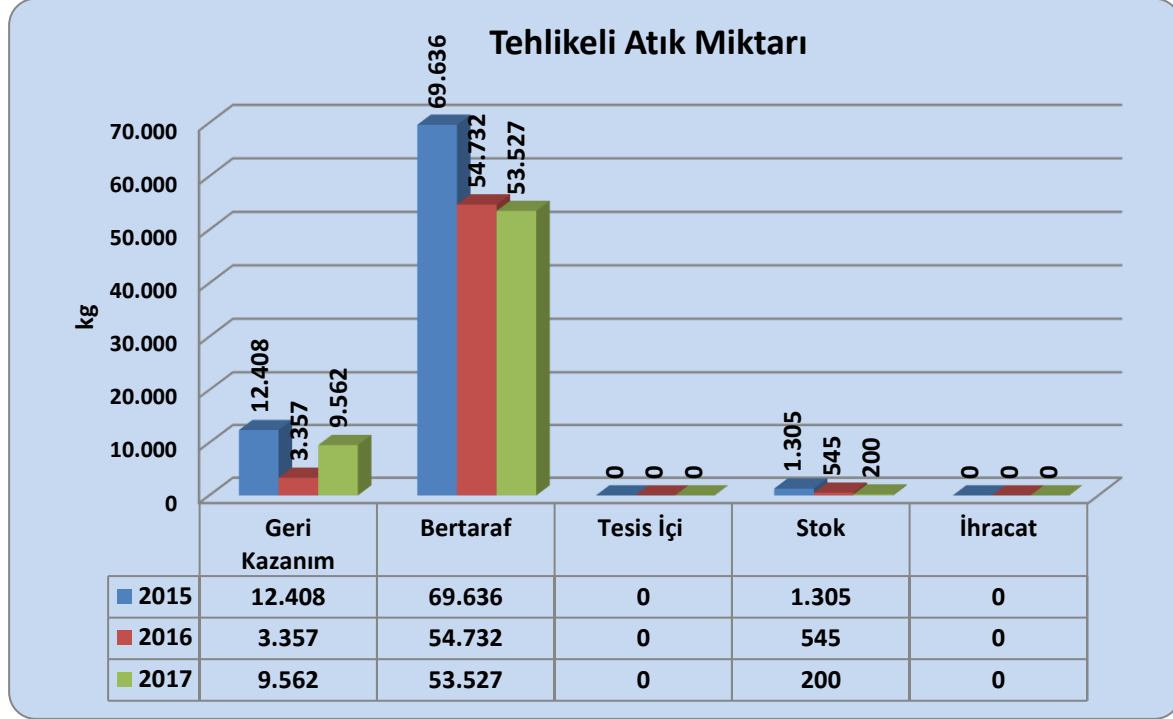
Ambalaj Cinsi	Üretilen Ambalaj Miktarı (kg)	Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)	Geri Kazanım Oranları (%)	Geri Kazanılması Gereken Miktar (kg)	Geri Kazanılan Miktar (kg)	Gerçekleşen Geri Kazanım Oranı (%)
Plastik	200	200	-	-		
Metal						
Kompozit						
Kağıt Karton						
Cam						
Toplam						

Grafik C.4 - İlimizdeki 2017 Yılı Kayıtlı Ambalaj Üreticisi Ekonomik İşletmeler (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü-2018)

C.4. Tehlikeli Atıklar

İlimizdeki tehlikeli atıklar; tıbbi atıklar, atık pil ve aküler, atık madeni yağlardan oluşmaktadır. Sanayi kaynaklı tehlikeli atık bulunmamaktadır.

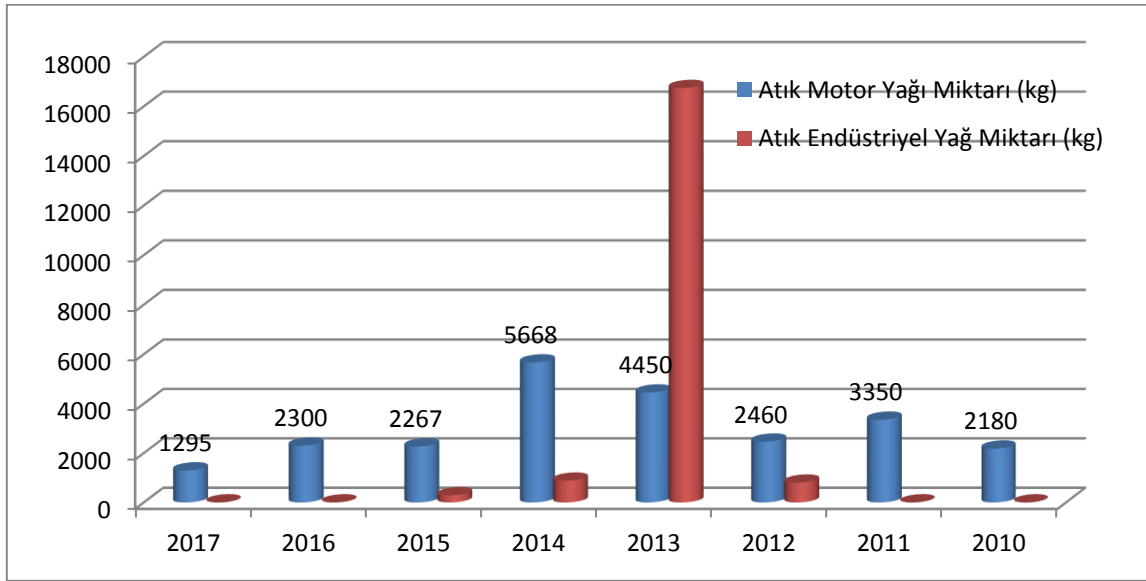

**Grafik C.5 – İlimizde Yıllar İtibariyle Tehlikeli Atık Miktarı (kg)
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)**

C.5. Atık Madeni Yağlar

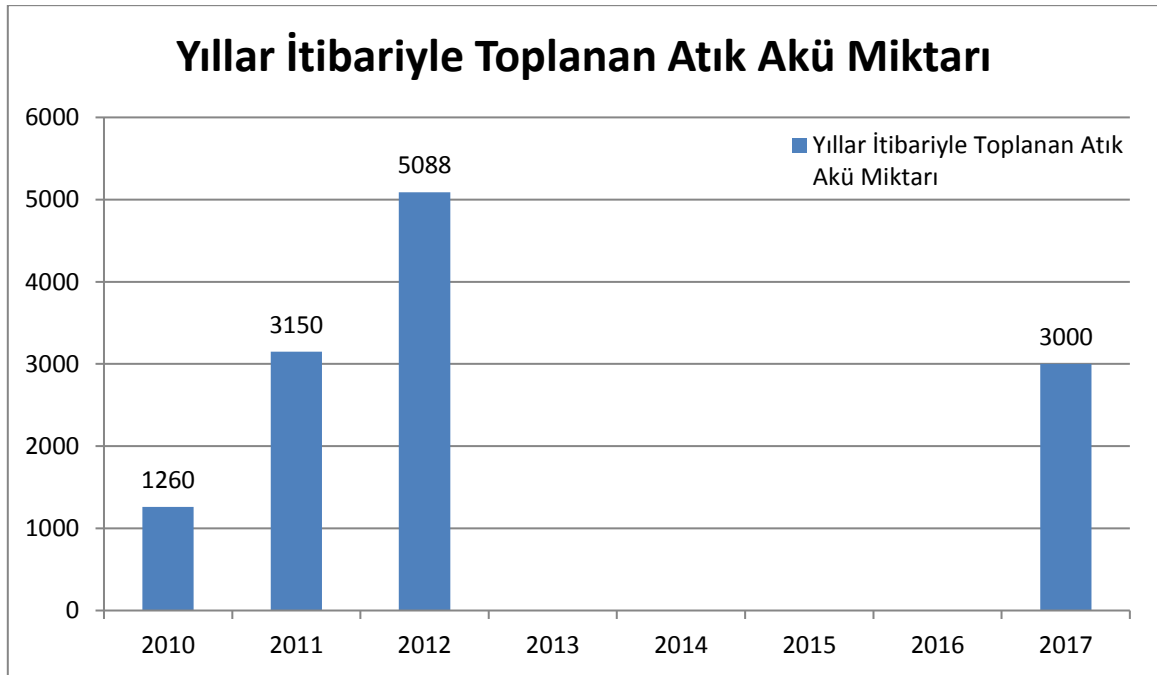
**Çizelge C.23 – İlimizdeki Atık Madeni Yağ Geri Kazanım ve Bertaraf Miktarları
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü-2018)**

Yıl	Geri kazanım (ton)	İlave yakıt (Litre)	Nihai bertaraf (ton)
2009	-	-	-
2010	2.180	-	-
2011	3.350	-	-
2012	3.260	-	-
2013	-	-	-
2014	-	-	-
2015	2.877	-	-
2016	2.700	-	-
2017	1.295	-	-

**Grafik C.6 – İlimizdeki 2017 Yılı İçin Atık Madeni Yağlarla İlgili Veriler
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü - 2018)**

C.6. Atık Pil ve Akümülatörler

**Grafik C.7 – İlimizde Yıllar İtibariyle Atık Akü Toplama ve Geri Kazanım Miktarı (kg)
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü-2018)**

Çizelge C.24 – İlimizde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Akü Miktarı (Kg)
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü - 2018)

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1.260	3.150	5.088	-	-	-	-	3.000

Çizelge C.25 - İlimizde Yıllar İtibariyle Toplanan Atık Pil Miktarı (Kg)
(Bayburt Belediyesi - 2018)

2012	2013	2014	2015	2016	2017
133	320	274,95	274,94	59,16	190,53

Çizelge C.26 – İlimizde Taşıma Lisanslı Araçların Yıllara Göre Gelişimi (Adet)
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü - 2018)

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
-	-	-	-	-	-	-	-	-

C.7. Bitkisel Atık Yağlar

Çizelge C.27 – İlimizde 2017 Yılı İçin Atık Bitkisel Yağlarla İlgili Veriler
(Bayburt Belediyesi - 2018)

Bitkisel Atık Yağlar İçin Geçici Depolama İzni Verilen Toplam Depo		Toplanan Bitkisel Atık Yağ Miktarı (ton)				Bitkisel Atık Yağ Taşımak Üzere Lisans Alan		Lisans Alan Geri Kazanım Tesisi	
		Kullanılmış Kızartmalık Yağ		Diğer (Belirtiniz)		Toplam Firma Sayısı	Toplam Araç Sayısı	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)
Sayısı	Kapasitesi (ton)								
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-

Yeterli miktarda yağ depolanamadığı için Belediyeden veri alınamamıştır.

C.8. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL)

İlimizde “Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında yalnızca İl Özel İdaresi tarafından Lisanslı firmalara verilen Ömrünü Tamamlamış Lastik miktarları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Çizelge C.28 – İlimizde Geri Kazanım Tesislerine ve Çimento Fabrikalarına Gönderilen Toplam ÖTL Miktarları (ton/yıl)
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü - 2018)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Yetkili Firmaya Teslim ÖTL Miktarı (Ton)	12	14,3	9	2,25	-	17,78	10,46

C.9. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (AEEE)

İlimizde Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme tesisi bulunmamaktadır. İşletmeler kendi elektrikli ve elektronik atıklarını araçları ile üretim tesislerine taşımaktadır.

Çizelge C.29 –İlimizde 2017 Yılı AEEE Toplanan ve İşlenen Miktarlar (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü-2018)

Belediyeler Tarafından Oluşturulan AEEE Getirme Merkezleri		AEEE'lerin Toplanması Amacıyla Oluşturulan Aktarma Merkezleri		Getirme Merkezlerinde ve Aktarma Merkezlerinde Biriken AEEE Miktarı (ton)	AEEE İşleme Tesisi		İşlenen AEEE Miktarı (ton)
Sayısı	Hacmi (m ³)	Sayısı	Hacmi (m ³)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
-	-	-	-	-	-	-	-

C.10. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar

2017 yılı itibariyle ömrünü tamamlamış araç girişi olmamıştır.

Çizelge C.30 - İlimizde 2017 Yılı Hurdaya Ayrılan Araç Sayısı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü-2018)

Oluşturulan ÖTA Teslim yerleri Sayısı	ÖTA Geçici Depolama Alanı		ÖTA İşleme Tesisi		İşlenen ÖTA Miktarı (ton)
	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
1	1	-	-	-	-

C.11. Tehlikesiz Atıklar

Çizelge C.31 - İlimizdeki Yıllara Göre Tehlikesiz Atık Miktarı

YILLAR	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tehlikesiz Atık Miktarı (Ton)	13.641,32	812,28	12.719,04	16.090,61	7.728,41	7.717,36	23.333	29.500

İlimizde tehlikesiz atık olarak, belediyeye ait katı atıklar, kızartmalık yağlar ve ömrünü tamamlamış lastiklerle ilgili veriler girilmiştir. Sanayiden kaynaklı tehlikesiz atık bulunmamaktadır.

C.12. Tıbbi Atıklar

Çizelge C.32 – 2017 Yılında İlimiz İl Sınırları İçindeki Belediyelerde Toplanan Tıbbi Atıklar

(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü-2018)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Tıbbi Atık Taşıma Aracı Sayısı *		Toplanan tıbbi atık miktarı	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesisi Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
BAYBURT DEVLET HASTANESİ- AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI	X	-	-	X	-	-	10,32	-	X	X	-	Erzurum
BAYBURT DEVLET HASTANESİ	X	-	-	X	-	-	125,85	-		X		Erzurum
BAYBURT MERKEZ TSM (BAYBURT HALK SAĞLIĞI)	-	-	-	X	-	-	5,016	-	X	X	-	Erzurum
BAYBURT 1 NOLU ASM	-	-	-	X	-	-	0,0005	-	X	X	-	Erzurum
BAYBURT 2 NOLU ASM	-	-	-	X	-	-	0,0001	-	X	X	-	Erzurum
BAYBURT 3 NOLU ASM	-	-	-	X	-	-	0,0001	-	X	X	-	Erzurum
BAYBURT 4 NOLU ASM	-	-	-	X	-	-	0,0001	-	X	X		Erzurum
DEMİRÖZÜ TSM	-	-	-	X	-	-	0,0001	-	X	X	-	Erzurum
AYDINTEPE TSM	-	-	-	X	-	-	0,0003	-	X	X	-	Erzurum
DEMİRÖZÜ ASM	-	-	-	X	-	-	0,0001	-	X	X	-	Erzurum
AYDINTEPE ASM	-	-	-	X	-	-	0,0004	-	X	X	-	Erzurum

*Tıbbi atık taşıma aracı sayısı “adet” olarak belirtilecektir.

Çizelge C.33 - İlimizdeki Yıllara Göre Tıbbi Atık Miktarı
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü -2018)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tıbbi Atık Miktarı (kg)	1.452	6.338	7.786	6.499	3.006	4.567	4.567	69.778	55.806	53.522

C.13. Maden Atıkları

İlimizde maden atığı bulunmamaktadır.

Çizelge C.34 – İlimizdeki 2017 Yılı Maden Zenginleştirme Tesislerinden Kaynaklanan Atık Miktarı

(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü-2018)

Tesis Adı	İşlenen Cevherin Adı	Atık Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf Yöntemi	Depolama sınıfı
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-

C.14. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde oluşan Atıkların çevremizi kirletmeden toplanıp bertaraf edilmesi kapsamında ilgili kurum ve kuruluşlarla gerekli ortak çalışmalar yapılmıştır.

Çizelge C.35 – Bayburt ilinde bulunan atık işleme tesisi sayısı

(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü-2018)

Katı Atık Bertaraf Tesisi Sayısı (Belediye)	0
Lisanslı Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi ve Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Atık Pil ve Akümülatör Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Ömrünü Tamamlamış Lastik Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi Sayısı	0
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Tesisi Sayısı	0

Kaynaklar:

- Bayburt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü - 2018

Ç. KİMYASALLARIN YÖNETİMİ

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

İlimizde “Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamına giren tesis bulunmamaktadır.

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme:

İlimizde konu ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kaynaklar:

- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü-2018

D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

D.1. Flora

İlimiz flora açısından oldukça zengindir. Bayburt İlinde toplam 63 Familya, 278 Cins, 537 Takson damarlı bitki tespit edilmiştir. Bu bitki türlerinden 96 tanesi endemik olarak rapor edilmiştir. *Stachys Bayburtensis* (Çarşak Otu) ve *Silene Bayburtensis* (Bayburt Nakılı) isimli bitkiler hem endemik, hem de nesli tehlike altında türlerdir. Literatür de Bayburt ilinde olduğu belirtilen *Cirsium ekimianum* (Ak Kangal) bitkisi de nesli tehlike altında olan bir türdür.

Tohumusuz bitkilerde ise 86 familyaya ait 678 tür tespit edilmiştir. Biyolojik çeşitlilik envanter çalışmalarına 2015 yılında başlanmış olup, 2017 yılı başında Biyolojik çeşitliliğimiz net olarak ortaya çıkacaktır.

İTRİ VE TIBBİ BİTKİLER; Halk arasında; ıtri bitkiler baharat, tıbbi bitkiler şifalı otlar olarak tanınmakta ve tüketilmektedirler. Bu bitkilerin bir çoğu ülkemize özgüdür, Türkiye topraklarının dışında yetiştirmekte yetiştirilememektedir, yani endemiktir.

Günümüzde başta ilaç sanayi olmak üzere boya, kozmetik ve gıda sanayinin her dalında bu tür bitkiler bolca kullanılmaktadır.

Çizelge D.36 - İlimizde Tabii Olarak Yetişen Tıbbi ve İtri Bitkilerden Bazıları

GENEL ADI	MAHALLİ ADI	BİLİMSEL ADI
Adaçayı	Dadıracık	Salvia officinalis
Atkuyruğu	Bürüncük	Equisetum arvense
Ayrık	Ayrık	Agropyron repens
Ballıbaba	Emzik	Lamium purpureum
Banuotu	Deli badbad	Hyoscyamus niger
Boğa diki	Devediki	Eryngium campestre
Boynuzlu gelincik	Deli haşhaş	Glaucum corniculatum
Böğürtlen	Mora	Rabus fruticosus
Civanperçemi	Paspenek	Achiella millefolium
Çivitotu	Çadır otu	İshatis tinctoria
Ebegümeci	Ebem ekmeği	Malva silvestris
Gelincik	Haşhaş	Papaver rhoeas
Yabani hardal	Manalık	Sinapsis arvensis
Hindiba	Çatlanık	Cichorium intybus
Isırgan otu	Sırgan otu	Urtica dioica U. Urens
Kamış	Kamış	Fragmites spp.
Kekik	Kekik	Thymus spp.
Kökboya	Kökboya	Rubia tinctorum
Kuşburnu	Kuşburnu	Rosa canina
Dulavrat otu	Şaplak	Artium lapa
Öksürük otu	Çoroşbozan	Tutsilago farfara
Papatya	Papatya	Matricaria Chamomilla
Peygamber Düğmesi	-----	Centaurea cyanus
Sığır kuyruğu	Sığır kuyruğu	Verbascum spp.
Sinirli ot	Bağ yaprağı	Plantago major
Şahtere otu	-----	Fumaria officinalis
Kadın tuzluğu	Kızanbık	Berberis vulgaris
Alıç	Alıç	Crataegus spp.
Yalancı iğne	Sincan diki	Hyppophae rhamnoides
Kan damlası	Kurt haşhaşı	Adonis flammea
Çakşır otu	Çaşır	Ferula elaeochytris
Kara hindiba	Ezeze	Taraxacum officinale
Çoban değneği	Ebemekmeği	Polygonum aviculare
Çengel sakızı	Ağaç süpürgesi	Chondrilla juncea

Kaynak: Prof. Dr. Ahmet GÜNCAN (10. Yılında Bayburt Sempozyumu)

D.2. Fauna

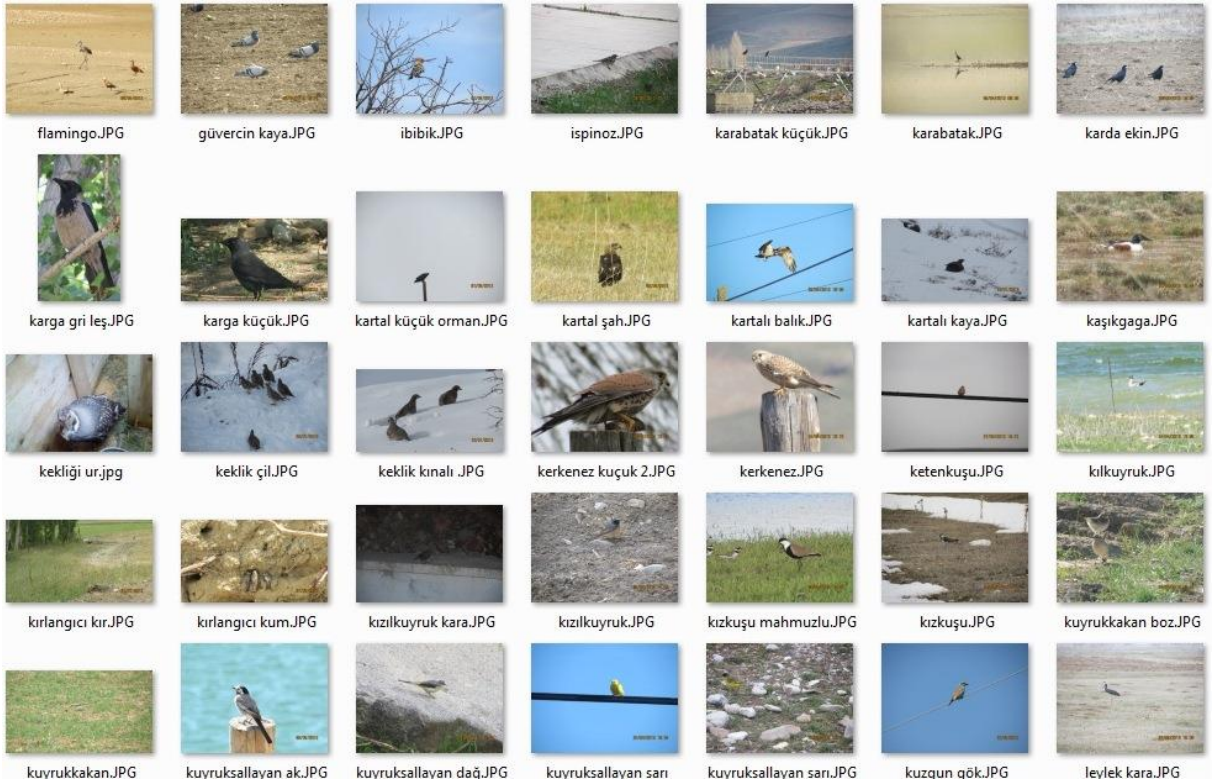
İlimizde 52 familyaya ait toplam 271 kuş türü tespit edilmiştir. Bunların 140 türü yerli, 131 türü ise göçmen ve ziyaretçidir.

İlimizde:

- 17 familyaya ait 48 memeli,
- 3 familyaya ait 10 iç su balığı,
- 14 tür yılan, 14 tür kertenkele ve 2 türde kaplumbağa olmak üzere 30 tür sürüngen,
- 2 tür semender ve 4 tür kurbağa olmak üzere 6 tür çift yaşar,
- 6 böcek takımından 42 familyaya ait 241 tür ve Gastropodea sınıfına ait familyadan 5 omurgasız tür, tespit edilmiştir.

Soğanlı Dağlarının doğusunda, merkezi Kaçkar Dağları olan bölge, Önemli Kuş Sahası (IBA) ilan edilmiştir. Bu alan Trabzon, Rize, Artvin, Bayburt, Gümüşhane, Erzurum illerine doğru uzanır.

2012-2017 döneminde yaptığımız çalışmalar sonucu 122 tür kuş fotoğraflanarak teşhis edilmiştir. Çalışmalar devam etmektedir.

D.3. Ormanlar ve Milli Parklar

Orman alanları, Bayburt İli bitki örtüsü açısından çeşitlilik göstermesine rağmen zengin değildir. Yaz mevsiminin az yağışlı, kış mevsiminin de soğuk geçmesi bitki örtüsü bakımından bu tür sonuçlar doğurmuştur. İl arazisinin %4'ü (142 km²) ormanlık alandır. Çoruh Vadisi bölümlerinde Meşenin hakim olduğu dağınık ağaç toplulukları bulunmaktadır. Bazı yerlerde Sarıçam, Ardıç, Ahlat ve Yaban kavakları (Titrek Kavak) bulunmaktadır. Yörede bilinçsiz kesim, savaş ve yangınlar sonucunda orman alanları çok azalmıştır. Topoğrafik yapısı gereği il ormanlarının bulunduğu alanlar çok engebeli bir arazi yapısına sahiptir. Alanın %50'sinden fazla kısmı sarp-engebeli arazi özelliği göstermektedir. Jeolojik yapı bakımından metamorfik, mesozoik-üst kratese tabakalarından meydana gelmiştir. Toprak yapısı itibarıyla haller ve serpentin ana kayadan oluşan toprak yapısı orman yayılımını daraltmıştır.

İl sınırları içerisindeki ormanların ağaç türlerine göre dağılımı (hektar); *Sarıçam: 1.269, Ardıç: 3.252, Meşe: 8.009, Kavak: 297, İbrelî-Karışık: 216, Yapraklı-Karışık: 866, İbrelî -Yapraklı Karışık: 371, Toplam: 14.163*

Göçten dolayı insan ve keçi baskısı azalınca orman alanlarında gözle görülür bir artış olmuştur. Ayrıca yapılan ağaçlandırma ve erozyon kontrol çalışması neticesinde bu alanlara ilaveten yaklaşık 2.500 Ha ormanlık alan oluşmuştur. Başlıca ağaç türleri; Sarıçam (*Pinus sylvestris*), Huş (*Betula litwinowii*), Sapsız Meşe (*Quercus petraea*), İspir Meşesi (*Quercus macranthera*), İstiranca Meşesi (*Quercus hartwissiana*), Katran Ardıcı (*Juniperus oxycedrus*), Boylu Ardıç (*Juniperus excelsa*), Söğüt, Sabin Ardıcı, Titrek Kavak, Keçi Söğüdü, Dağ Akçaağacı vb yaygın olduğu gibi; Ahlat, Alıç, Yaban Eriği, Berberis, Kızamık, Yaban Elması, Yalancı İğde, Dağ Muşmulası, Tavşan Elması, Kuşburnu türleri gibi ağaç, ağaççık ve çalı türleri de yaygındır. Diğer taraftan yörede son yıllarda çeşitli kavak türleri de yetiştirilmektedir.

2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında ilimizde 2 adet korunan alan bulunmaktadır.

- Yakupabdal Tabiat Parkı
- Kop Dağı Müdafaası Tarihi Milli Parkı

Yakupabdal Tabiat Parkı 02.12.2014 tarihinde ilan edilmiş olup, gelişim planı onaylanmıştır. Kop Dağı Müdafaası Tarihi Milli Parkı 15.12.2016 tarihinde ilan edilmiş olup, Uzun Devreli Gelişme Planı çalışmalarına başlamıştır. Ayrıca Uzungöl Özel Çevre Koruma alanının küçük bir kısmı ilimiz sınırları içindedir.

Kop Dağı Şehitler Anıtı

Yakupabdal Tabiat Parkı

D.4. Çayır ve Mera

İlgili kurumdan konuyla ilgili bilgi alınamamıştır.

D.5. Sulak Alanlar

İlimizde RAMSAR kapsamında statülü sulak alan bulunmamaktadır.

D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

İlimiz sınırları içerisinde Yakupabdal Tabiat Parkı dışında Tabiat Anıtı, Tabiatı Koruma Alanı gibi statülü alan bulunmamaktadır.

D.7. Sonuç ve Değerlendirme

İlimiz bulunduğu coğrafya itibarıyla çok zengin bir biyoçeşitliliğe sahiptir. Nüfus yoğunluğunun az olması ve yapılan ağaçlandırma çalışmaları sonucu orman varlığı gün geçtikçe artmaktadır. Özellikle Soğanlı dağları ve Kop dağları biyorezerv olarak çok önemlidir.

Kaynaklar

- Orman ve Su İşleri Bakanlığı 13.Bölge Müdürlüğü-2018

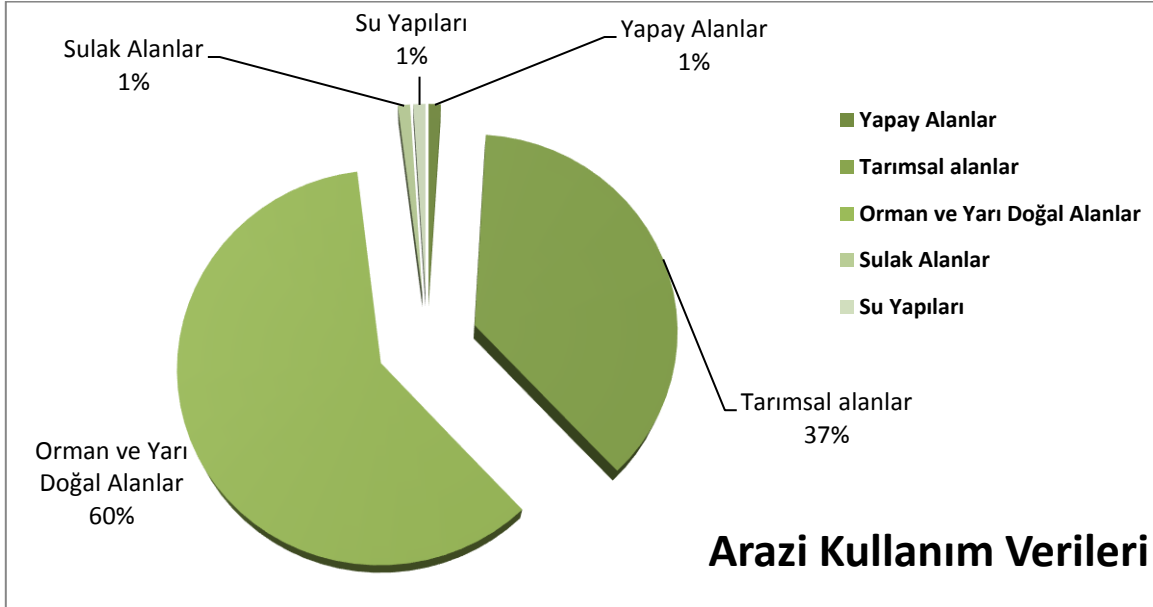
E. ARAZİ KULLANIMI

E.1. Arazi Kullanım Verileri

Günümüzde arazi örtüsü değişimler hızlı olmakta ve kalkınmada ekonomik, ekolojik kararların bir arada düşünülmesi, rasyonel kaynak kullanımı, çevreye duyarlı arazi kullanım kararlarının alınmasına müdahale için bu değişimlerin daha hızlı tespit edilmesi ihtiyacı doğmuştur. Türkiye'nin 77.846.000 ha olan toplam yüzey alanının %34'ü tarım arazileri, %27'si ormanlar, %27'si çayır ve meralar, %11'i yerleşim yerleri, yol ve diğer alanlar, %1'i ise göllerden oluşmakta olup aşağıda gösterilmektedir.

Çizelge E.37 – Bayburt ilinin arazi kullanım durumu

BAYBURT	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ							
	1990		2000		2006		2012	
Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1) Yapay Alanlar	2.034,67	0,54	2.074,99	0,55	1.906,37	0,51	1.993,97	0,53
2) Tarımsal Alanlar	137.936,49	36,44	137.913,96	36,43	141.420,61	37,76	141.319,28	37,73
3) Orman ve Yarı Doğal Alanlar	238.416,32	62,98	238.358,21	62,97	230.839,56	61,63	230.853,29	61,64
4) Sulak Alanlar	0,00	0,00	0	0,00	180,56	0,05	152,75	0,04
5) Su Yapıları	165,29	0,04	205,61	0,05	190,59	0,05	218,39	0,06
TOPLAM	378.552,77	100,00	378.552,77	100,00	374.537,69	100,00	374.537,68	100,00
KAYNAK	Mülga Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Corine Veritabanı							

Grafik E.8 – İlimizin 2017 Yılı Arazi Kullanım Durumu
(Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü-2018)

Çizelge E.38 – 2017 Yılı İlimizin Arazilerinin Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırılması (Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü-2018)

ARAZİ SINIFI	Alanı (ha)	(%)
1. ve 2. Sınıf Araziler	41.975,00	11,15
3. 4. ve 5. Sınıf Araziler	47.353,20	12,58
6. 7. Ve 8. Sınıf Araziler	287.169,20	76,27
TOPLAM	376.497,40	100

E.2. Mekânsal Planlama

E.2.1. Çevre düzeni planı

İlin çevre düzeni planı; Erzurum-Erzincan-Bayburt Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 7.maddesi uyarınca Bakanlık Makam Olur'u ile 12.11.2015 tarihinde onaylanmıştır.

E.3. Sonuç ve Değerlendirme

İlimiz tarım arazileri açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Toprak kirliliği açısından bir problem bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- Bayburt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü
- Mülga Orman ve Su İşleri Bakanlığı, (Corine Veritabanı)

F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

F.1. ÇED İşlemleri

Çizelge F.39 – İlimizde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2017 Yılı İçerisinde Alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının Sektörel Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü – 2018)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı (Dere İslah)	Turizm-Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	6	-	-	-	-	-	2	8
ÇED Olumlu Kararı	1	-	-	-	-	-	1	2

Grafik F.9 - ÇED Gerekli Değildir Kararı Verilen Projelerin Sektörel Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü – 2018)

F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

Çizelge F.40 – İlimizde 2017 Yılında ÇŞİM Tarafından Verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi Sayıları (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü - 2018)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	-	5	5
Çevre İzni	-	-	-
Lisans	-	-	-
TOPLAM	-	5	5

F.3. Sonuç ve Değerlendirme:

İlimizde 2017 yılı içerisinde toplam 5 adet Ek-2 kapsamında Geçici Faaliyet Belgesi, 8 adet ÇED Gerekli Değildir kararı, 2 adet ÇED Olumlu kararı verilmiştir.

Kaynaklar

- Bayburt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

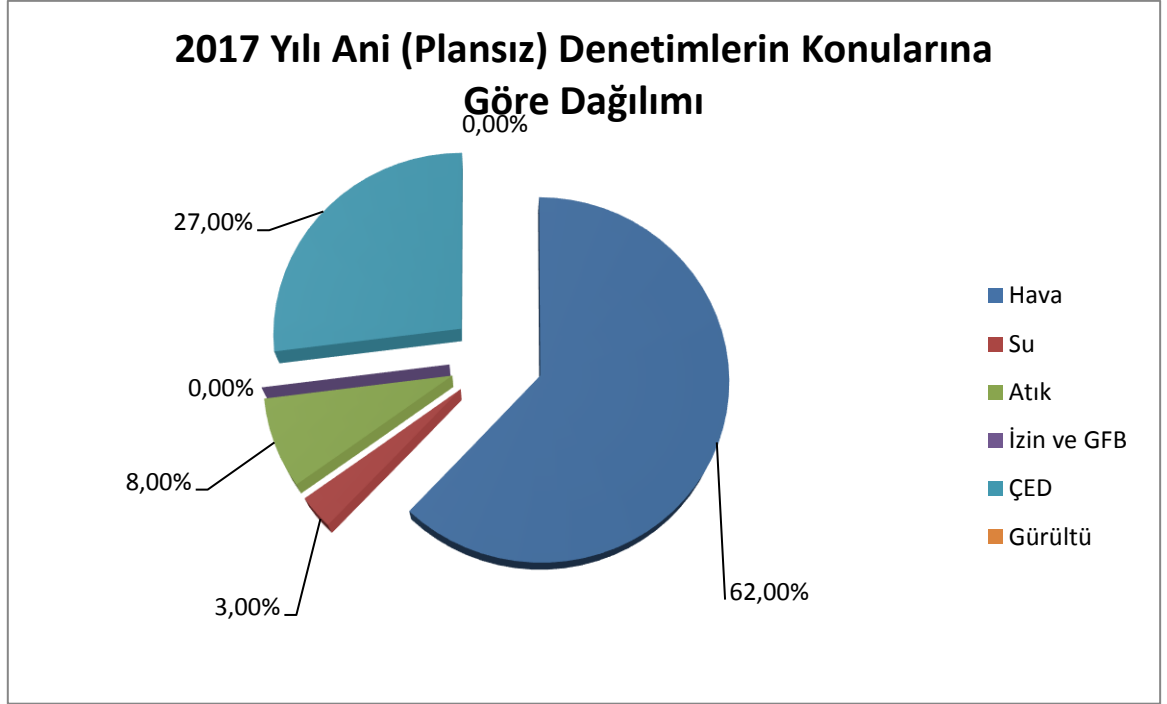
G.1. Çevre Denetimleri

Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde il müdürlüğümüz tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

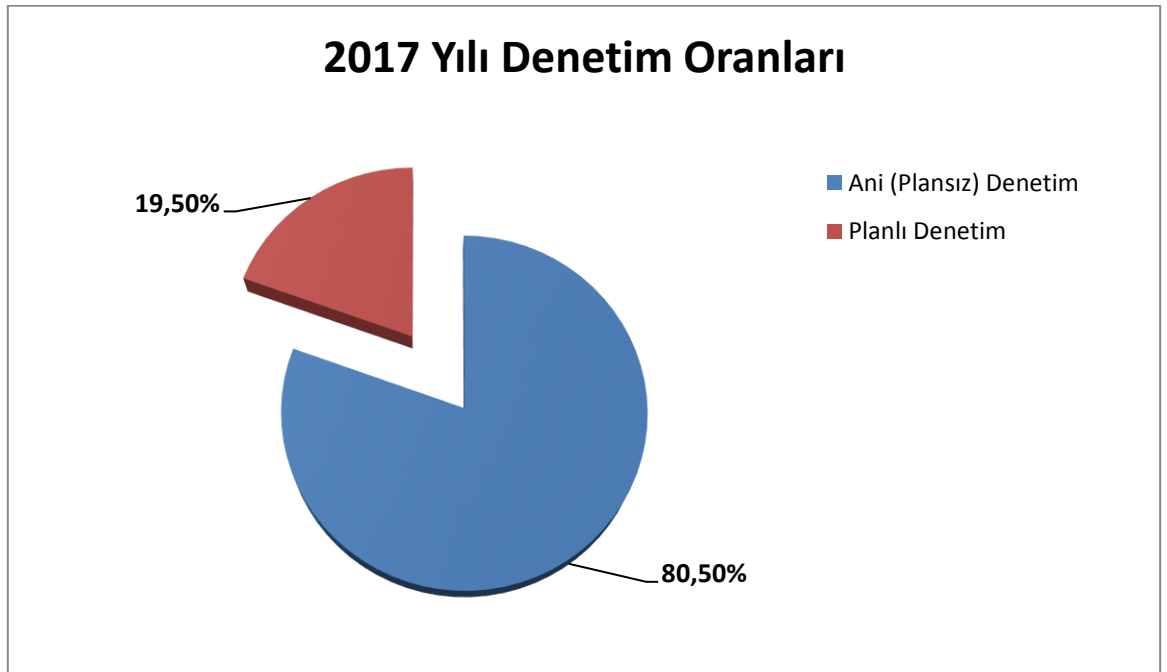
- İzin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- Yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- Kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- Mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- İhbar veya şikâyet sonrasında ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİM tarafından yapılan denetimlerdir.

Çizelge 41 - İlimizde 2017 Yılında ÇŞİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü - 2018)

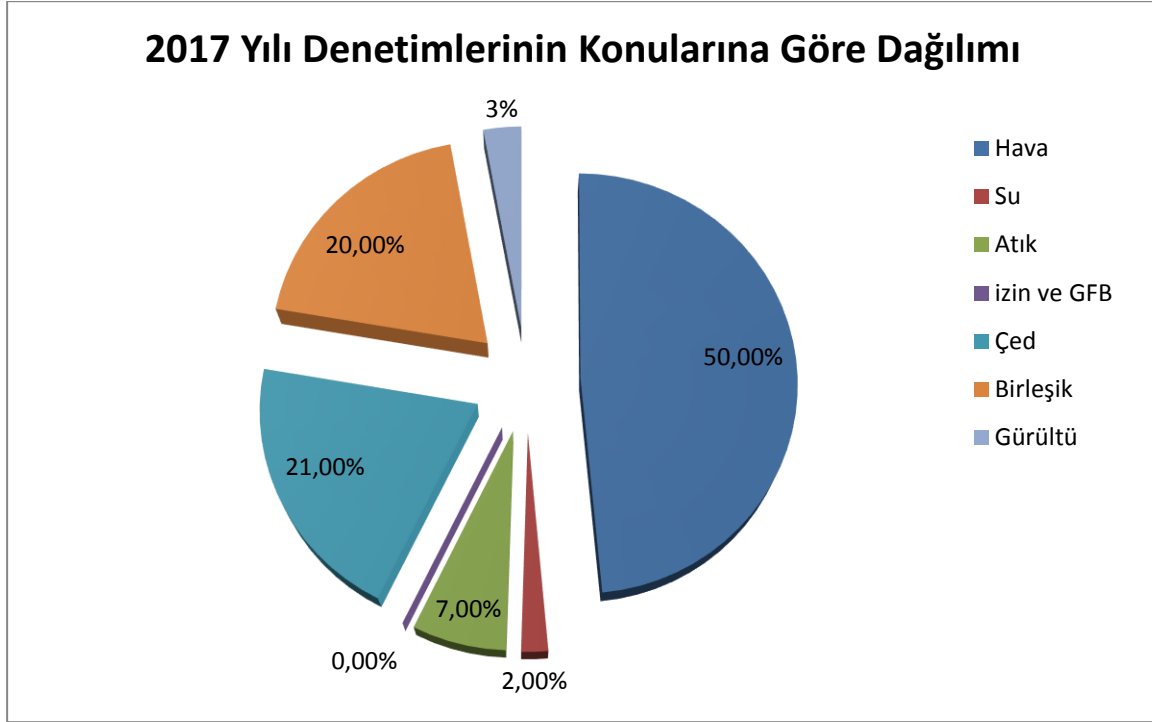
Denetimler	Birleşik	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimya-sallar	Gürültü	Derin Deniz Deşarjı	ÇED	İzin ve GFB Kapsamında	Toplam
Planlı denetimler	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
Ani (plansız) denetimler	-	23	1	-	3	-	-	-	10	-	37
Genel toplam	9	23	1	-	3	-	-	-	10	-	46

Grafik G.10 – İlimizde ÇŞİM Tarafından 2017 Yılında Gerçekleştirilen Plansız Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü – 2018)

Grafik G.11 – İlimizde ÇŞİM Tarafından 2017 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü – 2018)

Grafik G.12 – İlimizde ÇŞİM Tarafından 2017 Yılında Gerçekleştirilen Tüm Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü – 2018)

G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge G.42 – İlimizde 2017 Yılında ÇŞİM’e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü - 2018)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	TOPLAM
Şikâyet sayısı	1	-	-	2	-	-	2	5
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	1	-	-	2	-	-	2	5
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	%100	-	-	%100	-	-	%100	%100

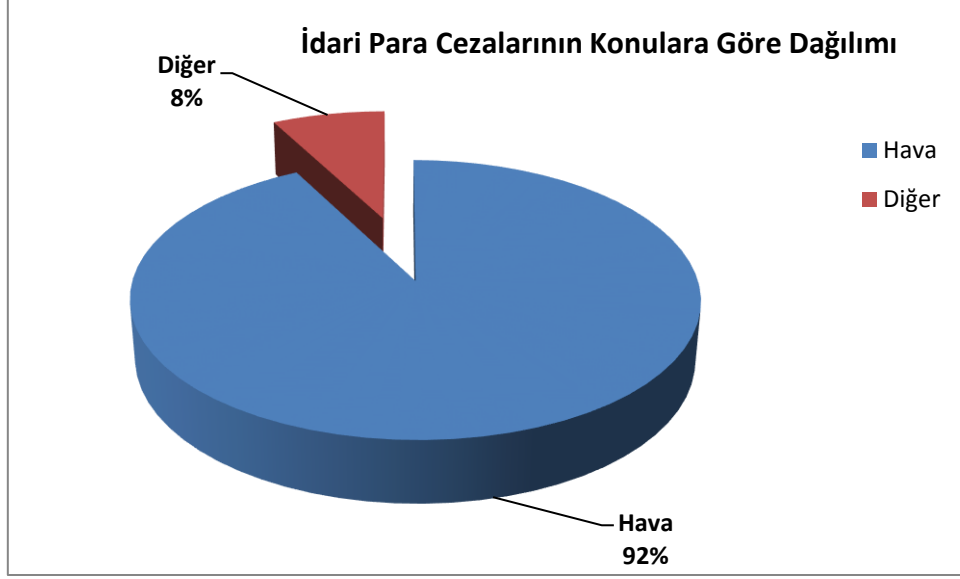

Grafik G.13 – İlimizde 2017 Yılında ÇŞİM Gelen Şikâyetlerin Konulara Göre Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü - 2018)

G.3. İdari Yaptırımlar

Çizelge G.43 – İlimizde 2017 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü - 2018)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	101.950	-	-	-	-	-	-	8.491	110.441
Uygulanan Ceza Sayısı	2	-	-	-	-	-	-	1	3

Grafik G.14 – İlimizde 2017 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Konulara Göre Dağılımı (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü - 2018)

G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

2017 yılı itibariyle İlimizde bulunan 1 adet Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm istasyonuna faaliyet durdurma kararı verilmiştir.

G.5. Sonuç ve Değerlendirme

2017 yılı itibariyle ilimizde 37 ani, 9 planlı denetim olmak üzere toplamda 46 denetim yapılmış olup, toplam 110.441 TL idari yaptırım uygulanmıştır.

Kaynaklar:

- Bayburt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

5 Haziran Dünya Çevre Günü Etkinlik Programı:

- 5 köy ilkokuluna çevrenin önemi, çevre kirliliğinin önlenmesi ve olumlu tüketim alışkanlıklarının kazandırılması konulu seminer verilmesi
- Dünya Çevre Günü hatırasına ve çocukların ağaç sevgisinin pekiştirilmesi için köy ilkokul bahçelerine tüplü sarıçam fidanı dikilmesi
- Valiliğimize resmi ziyaret yapılması
- Çevrenin korunması ve geliştirilmesine katkı sağlanması, yaşam alanlarının korunması, geliştirilmesi ve güzelleştirilmesi konularında başarılı çalışmalar yürüten köy muhtarlarının çalışmalarını ortaya çıkarmak ve desteklemek amacıyla Müdürlüğümüzce "5 Haziran Dünya Çevre Günü" kapsamında İlimizde " En Temiz Köyüm" etkinliği çerçevesinde belirlenen en temiz 3 köye Valimiz tarafından hediyeleri takdim edilerek köy halkıyla birlikte iftar yemeği düzenlenmesi

Yukarıda verilen program çerçevesinde 5 Haziran Çevre Günü etkinlikleri yapılmıştır.

EK-1: 2017 YILINA AİT İL ÇEVRE SORUNLARI VE ÖNCELİKLERİ ARAŞTIRMA FORMU

BÖLÜM I.HAVA KİRLİLİĞİ

I.1. Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırma

Hava Kalitesi İndeksi Kesme Noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM ₁₀ [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
1 (İyi)	0 – 50	0-100	0-100	0-5500	0-120 ^L	0-50
2 (Orta)	51 – 100	101-250	101-200	5501-10000	121-160	51-100 ^L
3 (Hassas)	101 – 150	251-500 ^L	201-500	10001-16000 ^L	161-180 ^B	101-260 ^U
4 (Sağlıksız)	151 – 200	501-850 ^U	501-1000	16001-24000	181-240 ^U	261-400 ^U
5 (Kötü)	201 – 300	851-1100 ^U	1001-2000	24001-32000	241-700	401-520 ^U
6 (Tehlikeli)	301 – 500	>1101	>2001	>32001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

I.1.1. İlimize ait yıl içindeki aylık ortalama ölçüm değerleri yukarıdaki Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırarak, aşağıdaki çizelgede uygun sınıfı “X” ile işaretlenmiştir.

AYLAR	Aylık Ortama (µg/m³) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																														
	SO ₂						NO ₂						CO						O ₃						PM ₁₀						
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
OCAK	X						X												X							X					
ŞUBAT	X						X												X							X					
MART	X						X												X							X					
NİSAN	X						X												X							X					
MAYIS	X						X												X							X					
HAZİRAN	X						X												X							X					
TEMMUZ	X						X												X							X					
AĞUSTOS	X						X												X							X					
EYLÜL	X						X												X								X				
EKİM	X						X												X								X				
KASIM	X						X												X								X				
ARALIK	X						X												X								X				

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Kaynak: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Hava Kalitesi İzleme Sistemi

I.1.2. İlimize ait Kış sezonu ortalama ölçüm değerleri (2017 yılı Ekim- 2018 Mart arası 6 aylık ortalama) Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırılarak uygun sınıfı “X” ile işaretlenmiştir.

	Kış Sezonu (Ekim-Mart) 6 Aylık Ortama (µg/m ³) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																							
	SO ₂						NO ₂						CO						O ₃					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Kış Sezonu (Ekim-Mart)	X						X												X					

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Kaynak: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Hava Kalitesi İzleme Siste

I.1.3. İlimize ait Yaz sezonu ortalama ölçüm değerlerini (2017 yılı Nisan-Eylül arası 6 aylık ortalama) Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırılarak uygun sınıfı “X” ile işaretlenmiştir.

	Yaz Sezonu (Nisan-Eylül) 6 Aylık Ortama (µg/m ³) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																							
	SO ₂						NO ₂						CO						O ₃					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Yaz Sezonu (Nisan-Eylül)	X						X												X					

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Kaynak: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Hava Kalitesi İzleme Sistemi

I.2. İlimizde hava kirliliğine neden olan kaynaklar önem sırasına göre rakam* ile belirtilmiştir.

KAYNAK	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ ¹	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSA NİZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Evsel ısınma	1	1	
b. İmalat Sanayi İşletmeleri	3	2	
c. Maden İşletmeleri			
d. Termik Santraller			
e. Diğer Sanayi Faaliyetleri (Belirtiniz)			
f. Karayolu Trafik	2	4	
g. Diğer Kaynaklar- İldeki Yol yapım çalışmaları	4	3	İlimizde geçen yıla oranla yol yapım çalışmaları artış göstermiştir.

I.3. Hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla yıl içinde il/ilçelerde alınan tedbirleri “X” ile işaretlenmiştir

YERLEŞİM YERİNİN ADI		ALINAN TEDBİR/TEDBİRLER								
		a	b	c	d	e	f	g	h	i
İL MERKEZİ	1. BAYBURT	X	X		X	X	X		X	
	2.									
	3.									
	.									
	.									
İLÇELER	1. AYDINTEPE	X				X			X	
	2. DEMİRÖZÜ	X				X			X	
	3.									
	4.									
	5.									
	6.									
	7.									
	8.									
	9.									
	10.									
	.									
	.									
	.									

Kaynaklar: Bayburt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Çoruhgaz

Tedbirler:

a. Kaliteli katı/sıvı yakıt kullanımı
b. Doğalgaz kullanımı
c. Bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları
d. Ağaçlandırma çalışmaları/orman alanlarının, yeşil alanların artırılması
e. Motorlu taşıtların egzoz gazı ölçümleri
f. Sanayi kuruluşlarının emisyon izni almaları
g. Sanayi tesislerinin yerleşim yeri dışına çıkarılmaları
h. Denetim
i. Diğer (Varsa yukarıya ayrılan bölümde belirtiniz).

I.4. Hava kirliliğinin giderilmesinde, yıl içerisinde, il/ilçelerde karşılaşılan güçlükler önem sırasına göre rakam ile belirtilmiştir.

Karşılaşılan Güçlükler	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması	4	4	
b. Ateşçilerin eğitimsiz veya bilinçsiz olması	5	5	
c. Halkın alım gücünün düşük olmasından dolayı kalitesiz yakıt kullanılması	2	2	
d. Kaliteli yakıt temininde zorluklar	3	3	
e. Kurumsal ve yasal eksiklikler	8	8	
f. Toplumda bilinç eksikliği	1	1	
g. Meteorolojik faktörler	7	7	
h. Topografik faktörler	6	6	
i. Diğer (Belirtiniz)			

BÖLÜM II. SU KİRLİLİĞİ

II.1. İl sınırları içerisinde bulunan su kaynaklarının kalite değerlendirmesi

II.1.1. İlimiz sınırlarında bulunan yüzey sularının kalite sınıflarını Yerüstü Su Kalitesi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde ve muhtemel kirlenme nedenleri işaretlenmiştir.

Yüzey Suyu Adı	Kalite sınıfı				Kirlenme Nedenleri								
	1	2	3	4	a	b	c	d	e	f	g	h	i
					Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer (Belirtiniz)
Çoruh		x			x	x							

Kaynaklar: Bayburt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

II.1.2. İl sınırlarında bulunan yeraltı sularının kalite sınıflarını Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretleyiniz.

Yeraltı suyunun bulunduğu bölge	Yeraltı Su Kalite Sınıfı			Kirlenme Nedenleri								
	İyi	Zayıf	Yeterli veri yok	a	b	c	d	e	f	g	h	i
				Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Deniz Suyu Girişimi	Diğer (Belirtiniz)

Kaynaklar: DSİ konu üzerine çalışma olmadığı için veriler alınamamıştır.

II.1.3. İl sınırlarında bulunan yüzme sularının kalite sınıflarını Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretleyiniz.

Yüzme Suyunun bulunduğu bölge/plaj	Mavi Bayrak Ödülü		Yüzme Suyu Kalite Sınıfı (*)				Kirlenme Nedenleri						
	Var	Yok	A	B	C	D	a	b	c	d	e	f	g
							Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Deniz/Göl Taşımacılığı	Diğer (Belirtiniz)
Yok													

(*) A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.

II.2. Yıl İçinde, İl sınırları içindeki il/ilçelerde atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenleri “X” ile işaretlenmiştir

Yerleşim Yerinin Adı		Atık Sulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri												
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
İl Merkezi	1.BAYBURT	x	x		x									
	2.													
	3.													
	.													
	.													
	.													
İlçeler	1.AYDINTEPE	x	x				x							
	2.DEMİRÖZÜ	x	x				x							
	3.													
	4.													

Kaynaklar: Bayburt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Kirlilik Nedenleri:

- Kanalizasyon şebekesinin olmaması veya yetersiz olması
- Yerleşim yerlerinde evsel nitelikli atıksuların arıtılmaması
- Büyük sanayi kuruluşlarının atıksularını arıtmaması
- Küçük sanayilerde toplu arıtmanın olmaması
- Fosseptik çukurların sağlıklı şekilde inşa edilmemesi
- Fosseptik atıkların vidanjörlerle çekildikten sonra gelişigüzel yerlere boşaltılması
- Zirai mücadele ilaçlarının kullanımı
- Kimyasal gübre kullanımı
- Arıtma tesisi kapasite ve verimlerinin yetersiz olması
- Arıtma tesisinde görevli olan personelin yetersiz olması
- Hayvancılık atıkları
- Maden atıkları
- Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

II.3. İlimiz genelinde su kirliliğinin önlenmesi amacıyla alıcı ortamlarda alınan tedbirler çizelgede (x) işareti ile belirtilmiştir.

Alıcı Ortamın Adı	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler								
	a	b	c	d	e	f	g	h	i
Deniz									
1.									
2.									
.									
Göller									
1.									
2.									
3.									
.									
Akarsular									
1.Çoruh Nehri	x	x			x		x		
2.									
3.									
.									
.									
Havzalar									
1.									
2.									
3.									
.									
.									
Yeraltı Suları									
1.									
2.									
3.									
.									
Jeotermal Kaynaklar									
1.									
2.									
3.									
.									
Diğer Alıcı Su Ortamları									
1.									
2.									
.									

Kaynaklar: Bayburt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Alınan Tedbirler:

- a. Kanalizasyon şebekesinin yapılması ya da yenilenmesi
- b. Arıtma tesisi /deniz deşarjı /depolama alanları yapılması
- c. Yerleşim merkezinde fosseptik kullanılması
- d. Tarımsal faaliyetlerde kullanılan zirai mücadele ilacı ve gübrenin aşırı ve yanlış kullanımının önlenmesi
- e. Yönetmelikler çerçevesinde denetim yapılması
- f. Deniz araçlarının atıklarını boşaltabilmeleri için uygun yerlerin hazırlanması
- g. Sanayi kuruluşlarının atıksuları için deşarj izni alması
- h. Toplumsal bilgilendirilme ve bilinçlendirme faaliyetleri
- i. Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

II.4.İlimizde su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde il sınırları içerisinde karşılaşılan güçlükler en önemliden az önemliye doğru numara verilerek (1,2,3,...) işaretlenmiştir.

KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER	GEÇEN YILKI ÖNEM SİRANIZ	BU YILKI ÖNEM SİRANIZ*	ÖNEM SİRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSA NİZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması	3	3	
b. Mali imkansızlıklar nedeniyle arıtma tesislerinin kurulamaması	1	2	İlimizde atıksu arıtma tesisi faaliyete geçmiştir.
c. Kurumsal ve yasal eksiklikler	4	4	
d. Toplumda bilinç eksikliği	2	1	
e. Diğer (Belirtiniz)			

BÖLÜM III. TOPRAK KİRLİLİĞİ

III.1. İlimizde toprak kirliliğine neden olan kaynaklar önem sırasına göre rakam ile işaretlenerek* belirtilmiştir.

Kirlenme Kaynağı	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSA NİZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi kaynaklı atık boşaltımı	2	3	İlimizde OSB faaliyete geçmesiyle birlikte işletmelerden kaynaklı atıklar kontrol altına alınmıştır.
b. Madencilik atıkları	1	1	
c. Vahşi depolanan evsel katı atıklar	4	2	Sıfır atık projesi kapsamında önemi artmıştır.
d. Vahşi depolanan tehlikeli atıklar	3	7	İlimizde yapılan atık yönetimi denetimleri doğrultusunda kontrol altına alınan tehlikeli atıkların önem sırası azalmıştır.
e. Plansız kentleşme	5	8	İlimizin aşırı göç vermesinden dolayı plansız kentleşme oluşumu azdır.
f. Aşırı gübre kullanımı	6	5	İlimizdeki tarım politikalarının artmasından dolayı önem sırası değişmiştir.
g. Aşırı tarım ilacı kullanımı	7	6	İlimizdeki tarım politikalarının artmasından dolayı önem sırası değişmiştir.
h. Hayvancılık atıkları	2	4	İlimizde oluşan gübrelerin depolanması sırasında sorunlar yaşanmaktadır.
i. Diğer (Belirtiniz)			

Kaynaklar: Bayburt Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

III.2. Toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla il sınırları içerisinde, aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığı ve önem sırasına göre rakam* ile belirtilmiştir.

ALINAN TEDBİRLER	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ *	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi/Madencilik tesislerinin sıvı, katı ve gaz atıklarının mevzuata uygun olarak bertarafının sağlanması	1	1	
b. Kentleşmenin Çevre Düzeni Planlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi	3	3	
c. Mevzuata uygun olarak gübreleme, ilaçlama ve sulamanın yapılması	2	2	
d. Erozyon mücadele çalışmaları	4	4	
e. Geri dönüşüm/yeniden kullanım uygulamaları	5	5	
f. Diğer (Belirtiniz)			

BÖLÜM IV. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNLARI

IV.1. Yılsonu itibariyle, İl Sınırları İçinde Görülen Çevre Sorunları Önem ve Önceliklerine Göre Rakam Verilerek Sıralandırılmıştır.

ÇEVRE SORUNLARI	GEÇEN YILKI ÖNEM SİRANIZ	BU YILKI ÖNEM SİRANIZ *	ÖNEM SİRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSA NIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Hava kirliliği	2	3	
b. Su kirliliği	1	1	
c. Toprak kirliliği	4	4	
d. Atıklar	3	2	
e. Gürültü kirliliği	7	7	
f. Erozyon	6	6	
g. Doğal çevrenin tahribatı (Orman, Mera, Sulak alan, Kıyı, Biyolojik çeşitlilik ve habitat kaybı)	5	5	

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi'nin takdirleri ve himayelerinde başlatılan Sıfır Atık Projesi kapsamında ilimizde sıfır atık yönetimi çalışmalarının başlatılmasından dolayı "Atıklar" konulu çevre sorunları öncelik sırası 3'ten 2'ye alınmıştır. Ayrıca Şehrimizde ısınmadan kaynaklı hava kirliliğinin doğalgaz kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte hava kirliliği büyük oranda azaldığından önem sırası 2 den 3'e alınmıştır. Diğer çevre sorunları başlıklarında sıralamalar ise ilimiz genelinde değişim olmadığı için aynı kalmıştır.

I. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

Bayburt Belediyesine ait atık su arıtma tesisinin faaliyete geçmesi ile ilimiz Merkez İlçesinde oluşan evsel nitelikli atık suların alıcı ortama doğrudan deşarj edilmesi büyük ölçüde azaltılmıştır. Köylerde oluşan atık sular İl Özel İdaresi tarafından inşa edilen doğal arıtma(en az 3 gözlü ön çöktürmeli fosseptik) sistemleri ile büyük ölçüde fiziksel olarak arıtılmaktadır. Atık su oluşturan tesislerle ilgili denetimler Müdürlüğümüzce yapılmakta olup, bu tesislerin Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmeliği kapsamında Çevre İzni işlemleri Müdürlüğümüz tarafından takip edilmektedir.

II.ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

İlimiz genelinde oluşan evsel nitelikli katı atıklar, ilgili Belediye tarafından toplanarak katı atık düzenli depolama tesisinde depolanmaktadır. İlimizde düzenli depolama tesisinin bulunması ile evsel nitelikli katı atıkların vahşi depolanmasının önüne geçilmektedir.

III.ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

İlimizde kış mevsiminin çok ağır geçmesi nedeniyle kullanılan yakıt miktarı yüksektir. Doğalgaz kullanımının her geçen gün yaygınlaşması şehir merkezinde hava kirliliğinin azalmasına ve hava kalitesinin artmasında büyük rol oynamaktadır. İl genelinde kullanılacak yakıt kriteri ve esasları İl Mahalli Çevre Kurulu Kararı ile belirlenmiştir. İl genelinde satışa sunulan kömürler Müdürlüğümüz personeli tarafından rutin olarak denetlenmektedir. Binalarda ısı yalıtımına yönelik çalışmalar gerekli kurum ve kuruluşlarla birlikte sürdürülmektedir. Ayrıca hava kirliliği ile mücadele kapsamında İlimiz kaleardı mahallesi mevkiinde bulunan ve zamanla yerleşim alanları içerisinde kalan toz yapıcı tüm taş ocağı ve tesislerin bulundukları alanlardan uygun başka alanlara taşınması için İl Mahalli Çevre Kurulu Kararı alınmıştır.

IV.ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

İlimizde toprak kirliliğine en çok yol yapım çalışmaları sebep olmaktadır. Bu çalışmaların bitmesi ile bu sorun büyük ölçüde giderilecektir.

V.ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

İlimizde zaman zaman tarım ile ilgilenen vatandaşlar tarafından bilinçsiz bir şekilde anız yangını yapılması tarım arazilerinin tahribatına neden olmaktadır.

VI. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

İlimizde erozyonun önüne geçilebilmesi için ağaçlandırma çalışmaları ilgili kurumlar tarafından yapılmaktadır.

VII. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

Zamanla kentleşmenin artması gürültü kirliliğine neden olmaktadır. Taş ocakçılığı ve buna bağlı çalışan tesislerin artışı gürültü kirliliğinde artışa sebep olmaktadır. İlimiz yeni gelişmekte olan bir il olduğu için yapılan inşaat çalışmalarından kaynaklı gürültü mevcuttur.